

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹՅՈՒՆ**

Ստուգաթերթ N 52

**Մասնագիտացված բժշկական օգնություն (գործառույթներ)
Կլինիկոախտորոշիչ լաբորատորիա
(ՏԳՏՌ- ծածկագիր՝ 86)**

(տեսչության տարածքային մարմնի անվանումը)	(հասցեն)	(հեռախոսահամարը)
(ստուգող անձի պաշտոնը)	(ազգանունը, անունը, հայրանունը)	
(ստուգող անձի պաշտոնը)	(ազգանունը, անունը, հայրանունը)	
(ստուգող անձի պաշտոնը)	(ազգանունը, անունը, հայրանունը)	
ստուգման սկիզբը (ամսաթիվը) _____	ավարտը՝ _____	
(տնտեսավարող սուբյեկտի անվանումը, կազմակերպական-իրավական ձևը)	(ՀՎՀՀ-ն)	
(տնտեսավարող սուբյեկտի գտնվելու վայրը)	(հեռախոսահամարը)	
(տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարի կամ լիազորված անձի ազգանունը, անունը, հայրանունը)	(հեռախոսահամարը)	
Ստուգման հանձնարարագիր _____ ում կողմից _____ երբ է տրված _____		
Ստուգման նպատակը / Ընդգրկված հարցերի համարներ _____		

N	Հարց	այո	ոչ	չ / պ	Կշիռ	Հղում նորմատիվ ակտին	Ստուգման մեթոդ	Մեկնաբանություններ
1.	Ախտաճնության II խմբի վիրուսների հետազոտումը կատարվում է բոքս-սենյակներում կամ կենսաբանական անվտանգության բոքսերում:				3	Հղում 2, կետ 2.1.7	Փաստաթղթային Տեսողական	
2.	Արտադրական կամ փորձարարական աշխատանքներ իրականացնող յուրաքանչյուր կառուցվածքային ստորաբաժանման համար մշակվում է կոնկրետ պայմաններում ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի անվտանգության ռեժիմի վերաբերյալ փաստաթուղթ՝ հաշվի առնելով աշխատանքի բնույթն ու տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները: ՈՐՈՇԻՉ				3	Հղում 2, կետ 2.1.8	Փաստաթղթային Տեսողական	
3.	Նոր մեթոդների և եղանակների մշակման և/կամ ներդրման ժամանակ, որոնց դեպքում անհրաժեշտ է անվտանգության միջոցների ուժեղացում, փաստաթղթում կատարվում են համապատասխան լրացումներ:				3	Հղում 2, կետ 2.1.8	Փաստաթղթային Տեսողական	
4.	Ախտաճնության I-II խմբերի ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլատրվում են 18 տարեկանից բարձր, բժշկական, կենսաբանական, անասնաբուժական և բարձրագույն ու միջին կրթություն ունեցող անձինք, չունեն հակացուցումներ հատուկ պատրաստուկներով բուժման և անհատական պաշտպանության միջոցներով աշխատանքի համար:				3	Հղում 2, կետ 2.1.9	Փաստաթղթային Տեսողական	

5.	Կառուցվածքային ստորաբաժանման ինժեներատեխնիկական անձնակազմը, ախտահանողները և սանիտարները, որոնք աշխատանքներ են կատարում I-II խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ, կենսաբանական անվտանգության վերաբերյալ իրենց պաշտոնական պարտականությունների համապատասխան անցել են հրահանգավորում աշխատանքի վայրում:				3	Հղում 2, կետ 2.1.10	Փաստաթղթային Տեսողական	
6.	Կառուցվածքային ստորաբաժանման անձնակազմի, լաբորատորիաների (մասնաճյուղերի, բաժինների) սարքավորումները սպասարկող ինժեներատեխնիկական անձնակազմի I-II խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլտվությունն իրականացնում է ղեկավարի կողմից ստեղծված հանձնաժողովի կողմից (հրամանով) 2 տարին մեկ անգամ, իսկ անձնակազմի թույլտվությունը կենսաբանական աէրոզոլների հետ աշխատանքի համար՝ ամեն տարի, կենսաբանական անվտանգության գիտելիքների ստուգումից հետո:				3	Հղում 2, կետ 2.1.11	Փաստաթղթային Տեսողական	
7.	Կազմակերպության ոչ մշտական աշխատող ինժեներատեխնիկական անձնակազմի այցը՝							
7.1	լաբորատորիա թույլատրվում է կազմակերպության ղեկավարի կողմից:				1	Հղում 2, կետ 2.1.12	Փաստաթղթային	
7.2	այցը կատարվում է աշխատանքն ընդհատելուց և ընթացիկ ախտահանումը կատարելուց հետո, կառուցվածքային ստորաբաժանման աշխատակցի ուղեկցությամբ և գրանցվում է մատյանում:				2	Հղում 2, կետ 2.1.12	Փաստաթղթային	

8.	Կազմակերպությունում մշտական աշխատող մասնագետները (բժիշկներ, կենսաբաններ, անասնաբույժներ և այլն) թույլատրվում են ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի ընդհանուր հիմունքներով:				1	Հղում 2, կետ 2.1.13	Փաստաթղթային	
9.	Մասնագետները, որոնք մշտապես չեն աշխատում կազմակերպություններում թույլատրվում են մտնել տարածքներ, որտեղ կատարվում են աշխատանքներ ախտաճնության I-II խմբերի ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ, կազմակերպության ղեկավարի գրավոր թույլտվությամբ և այցի նպատակը և տևողությունը գրանցվում է մատյանում:				1	Հղում 2, կետ 2.1.13	Փաստաթղթային	
10.	Լաբորատորիայի (կազմակերպության) յուրաքանչյուր աշխատակից և գործուղված անձ ստորաբաժանման ղեկավարին հայտնում է կենսաբանական անվտանգության հայտնաբերված խախտումների մասին: ՈՐՈՇԻՉ				3	Հղում 2, կետ 2.1.14	Փաստաթղթային	
11.	Կազմակերպությունում կենսաբանական անվտանգության միջոցառումների կազմակերպումն իրականացնում է նրա ղեկավարը, իսկ ստորաբաժանման ղեկավարները:				3	Հղում 2, կետ 2.1.16	Փաստաթղթային	
12.	Կազմակերպության տարածքը և շինությունները							
12.1	Ենթակա են շտրեյթինգ պաշտպանության:				1	Հղում 2, կետ 2.1.17	Տեսողական	
12.2	տարածքը պարսպապատ է օտար անձանց անվերահսկելի ներթափանցումը կանխելու համար:				2	Հղում 2, կետ 2.1.17	Տեսողական	
13.	Ախտաճնության I-II խմբերի ախտաճին				3	Հղում 2, կետ	Փաստաթղթային	

	կենսաբանական ազդակների հետ կապված աշխատանքի ընդունման ժամանակ անձնակազմն անցել է նախնական բժշկական զննում հակացուցումների բացահայտման նպատակով հաշվի առնելով իմունականխարգելումը, հատուկ պատրաստուկներով բուժումը և անհատական պաշտպանության միջոցների օգտագործումը:					2.2.1	Տեսողական	
14.	Ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող բոլոր աշխատակիցները ենթակվում են դիսպանսեր հսկողության և պարբերական բժշկական զննությունների: Նշում 11				3	Հղում 2, կետ 2.2.2 Հղում 8, հավելված 2	Փաստաթղթային Տեսողական	
15.	Ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող և արտադրական գործունեության բնույթով վարակիչ գոտու սենյակներ այցելող աշխատակիցները պատվաստվել են:				3	Հղում 2, կետ 2.2.3	Փաստաթղթային	
16.	Իմունականխարգելման հակացուցումներ ունեցող անձիք, բուժման արդյունավետ միջոցների առկայության դեպքում, աշխատանքի թույլատրվում են առանձին հրամանով, համաձայն վերջիններիս գրավոր դիմումի:				3	Հղում 2, կետ 2.2.4	Փաստաթղթային Տեսողական	

17.	Բոլոր աշխատակիցները, որոնք աշխատում են ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ կամ արտադրական գործունեության բնույթով այցելում են «վարակիչ» գոտու սենյակներ, որտեղ աշխատանքներ են կատարում I-II խմբերի ախտաճին կենսաբանական ազդակների (բացի խղիերայից և կենսաբանական ծագման թույներից) հետ, ենթարկվում են ամենօրյա ջերմաչափման, որի արդյունքները գրանցվում են մատյանում և վավերացվում պատասխանատու բժշկի (գիտաաշխատողի) կողմից:				3	Հղում 2, կետ 2.2.6	Փաստաթղթային Տեսողական	
18.	Աշխատակցի մոտ այն վարակիչ հիվանդության ախտանշանների, որի հարուցչի հետ նա աշխատել է, առաջացման դեպքում, նա այդ մասին տեղյակ պահել է ստորաբաժանման ղեկավարին կամ կազմակերպության հերթապահին:				3	Հղում 2, կետ 2.2.8	Փաստաթղթային Տեսողական	
19.	Ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքներ իրականացնող լաբորատորիաները տեղակայված են առանձին շենքում կամ շենքի մեկուսացված հատվածում:				3	Հղում 2, կետ 2.3.1	Փաստաթղթային Տեսողական	
20.	Լաբորատորիայի մուտքի դռները կողպված են, դռան վրա նշված է լաբորատորիայի անվանումը (համարը) և «Կենսաբանական վտանգ» միջազգային նշանը:				3	Հղում 2, կետ 2.3.1	Փաստաթղթային Տեսողական	
21.	Լաբորատորիան ապահովված է մշտական հոսող ջրով, կոյուղու համակարգով, էլեկտրական հոսանքով, ջեռուցման, օդափոխության համակարգերով և կապի ժամանակակից միջոցներով:				3	Հղում 2, կետ 2.3.3	Փաստաթղթային Տեսողական	

22.	Լաբորատորիայի բոլոր շինությունները ապահովված են բնական և/կամ արհեստական լուսավորությամբ, ապահովված է աշխատանքի տեսակից կախված լուսավորության մակարդակ:				3	Հղում 2, կետ 2.3.4	Փաստաթղթային Տեսողական	
23.	Լաբորատորիայի շենքը բաժանված է երկու մասի՝ «վարակիչ» գոտի, որտեղ աշխատանքներ են իրականացնում ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ և իրականացվում է դրանց պահպանում և «մաքուր» գոտի, որտեղ ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքներ չեն իրականացվում և չեն պահպանվում:				3	Հղում 2, կետ 2.3.5	Փաստաթղթային Տեսողական	
24.	Լաբորատորիայի «մաքուր» գոտում տեղակայվում են:							
24.1	հանդերձարան՝ վերին հագուստի համար;				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
24.2	սենյակ՝ նախապատրաստական աշխատանքների համար (պատրաստուկների, սննդամիջավայրի պատրաստման, լցման, լվացման):				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
24.3	սենյակ՝ սննդային միջավայրերի և լաբորատոր ամանեղենի մանրէազերծման համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
24.4	սառնարանային խցիկի և սառնարանների սենյակ՝ սննդային միջավայրերի և ախտորոշիչ պատրաստուկների պահպանման համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	

24.5	սենյակ՝ փաստաթղթերի և գրականության հետ աշխատանքի համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
24.6	հանգստի սենյակ:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
24.7	ղեկավարի աշխատասենյակ:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Փաստաթղթային Տեսողական	
24.8	օժանդակ սենյակներ՝ ըստ ֆունկցիոնալ նշանակության, մաքրման պարագաներ, զուգարան:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Փաստաթղթային Տեսողական	
25.	«Վարակիչ» գոտում տեղակայվում են.							
25.1	վարակված կենդանիների հետ աշխատանքների կառուցահատված, որը կազմված է ստացվող նյութերի ընդունման, տեսակավորման և առաջնային մշակման սենյակից, այդ նյութի հետ աշխատանքի համար նախատեսված սենյակից (վարակում, հերժում, ցանքս), վարակված կենդանիների պահպանման սենյակից, գույքի (վանդակներ, ցանցեր և այլն) վարակազերծման սենյակից, աշտպանական հագուստը հագնելու և հանելու սենյակներով:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.2	բոքս-սենյակներ՝ մանրէաբանական հետազոտությունների համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.3	սենյակներ սարքավորված կենսաբանական անվտանգության բոքսերով մանրէաբանական հետազոտությունների իրականացման համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	

25.4	սենյակներ՝ շճաբանական հետազոտությունների համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.5	սենյակ՝ լյումինիսցենտային մանրադիտակային զննման համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.6	սենյակ՝ կենդանամակաբուժաբանական աշխատանքների համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.7	սենյակներ՝ ՊՇՌ- ախտորոշման համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.8	ավտոկլավի սենյակ՝ նյութի վարակազերծման համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.9	թերմոստատի սենյակ:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.9	սենյակ՝ աշխատանքային մատյաններում գրանցումների համար:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
25.10	զուգարան:				1	Հղում 2, կետ 2.3.6	Տեսողական	
26.	«Վարակիչ» և «մաքուր» գոտիների սահմանում տեղակայված է սանթողարան:				3	Հղում 2, կետ 2.3.7	Տեսողական	
27.	Սենյակների քանակը և դրանց հագեցվածությունը սարքավորումներով կախված է յուրաքանչյուր լաբորատորիայի կոնկրետ նպատակներից և խնդիրներից:				3	Հղում 2, կետ 2.3.8	Տեսողական	
28.	«Վարակիչ» գոտու այն սենյակներում, որտեղ ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքներ չեն կատարվում, անձնակազմն				3	Հղում 2, կետ 2.3.9	Տեսողական	

	աշխատում է աշխատանքային հագուստով:						
29.	Այն սենյակներում, որտեղ աշխատում են ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ, լրացուցիչ հագնում են պաշտպանական հագուստ:				3	Հղում 2, կետ 2.3.9	Տեսողական
30.	Պաշտպանական հագուստի տեսակը կախված է կատարվող աշխատանքի բնույթից:				3	Հղում 2, կետ 2.3.9	Տեսողական
31.	Պաշտպանական հագուստը հագնում են նախաբոքում կամ մանրէաբանական սենյակ մտնելուց առաջ, հանում նախաբոքում կամ մանրէաբանական սենյակի ելքում:				3	Հղում 2, կետ 2.3.9	Տեսողական
32.	Շինությունների ներքին հարդարումը կատարվում է նրանց ֆունկցիոնալ նշանակությանը համապատասխան:				3	Հղում 2, կետ 2.3.10	Տեսողական
33.	«Վարակիչ» գոտու լաբորատոր սենյակներում հատակի, պատերի, առաստաղի մակերեսները հարթ են, չունեն ճեղքեր, կայուն վացող է ախտահանիչ միջոցների նկատմամբ, հատակը դյուրասահ չէ:				3	Հղում 2, կետ 2.3.10	Տեսողական
34.	«Վարակիչ» գոտու սենյակներում ջեռուցման մարտկոցները և խողովակաշարերը տեղակայվում են պատերից որոշակի հեռավորության վրա՝ նրանց վարակազերծումն ապահովելու նպատակով:				3	Հղում 2, կետ 2.3.11	Փաստաթղթային Տեսողական

35.	Արգելվում է չվարակազերծված հեղուկները «վարակիչ» գոտու սենյակներից լցնել կոյուղու ցանցի մեջ:				3	Հղում 2, կետ 2.3.13	Տեսողական	
36.	«Վարակիչ» գոտու դռները և պատուհանները ամուր փակված են:				1	Հղում 2, կետ 2.3.14	Տեսողական	
37.	Ցոկոլային և առաջին հարկերի պատուհաններին տեղադրվում են մետաղական ցանցեր:				2	Հղում 2, կետ 2.3.14	Տեսողական	
38.	Պահակային ազդանշանիչների առկայությունը չի բացառում մետաղական ցանցերի անհրաժեշտությունը:				1	Հղում 2, կետ 2.3.14	Տեսողական	
39.	Վարակված կենդանիների հետ աշխատանքի կառուցահատվածն ապահովված է բարձր (30 սմ) շեմեր՝ կրծողների ներթափանցումը կանխելու համար:				2	Հղում 2, կետ 2.3.15	Տեսողական	
40.	Վարակված կենդանիների հետ աշխատանքների սենյակը, բոքս-սենյակները, մանրէաբանական սենյակներն ունեն ներհոս-արտահոս օդափոխության ինքնավար համակարգ, որը մեկուսացված է շենքի օդափոխության այլ համակարգերից և ելքի մասում սարքավորված է պաշտպանական արդյունավետության նկատմամբ ստուգված նուրբ մաքրման ֆիլտրերով (ՆՄՖ):				2	Հղում 2, կետ 2.3.16	Փաստաթղթային Տեսողական	
41.	Լաբորատորիայի ներհոս-արտաձիգ օդափոխության համակարգերի շահագործումն իրականացվում է կազմակերպության հրահանգի համաձայն:				2	Հղում 2, կետ 2.3.17	Փաստաթղթային Տեսողական	

42.	Կենսաբանական անվտանգության բոքսերի պաշտպանական արդյունավետությունը ստուգում են հետևյալ դեպքերում.						
42.1	խոշոր դիսպերսային մասնիկներից օդի նախնական մաքրման ֆիլտրերի առկայության դեպքում՝ տարին մեկ անգամից ոչ պակաս:				2	Հղում 2, կետ 2.3.18	Փաստաթղթային Տեսողական
42.2	մոնտաժից և օգտագործման նախապատրաստումից հետո:				2	Հղում 2, կետ 2.3.18	Փաստաթղթային Տեսողական
42.3	վեց ամիսը մեկ անգամից ոչ պակաս՝ բոքսի օդափոխիչ համակարգում նշված ֆիլտրերի բացակայության դեպքում:				2	Հղում 2, կետ 2.3.18	Փաստաթղթային Տեսողական
42.4	բոքսը տեղափոխելուց կամ վերանորոգելուց հետո:				2	Հղում 2, կետ 2.3.18	Փաստաթղթային Տեսողական
43.	Նախաբոքսերում (անցախուց), ինչպես նաև պաշտպանական հագուստները հանելու սենյակում, տեղադրված են լվացարաններ և ախտահանիչ լուծույթներով տարողություններ՝ նախատեսված վթարային դեպքերի համար:				3	Հղում 2, կետ 2.3.19	Տեսողական
44.	Վթարային ծայնային և/կամ լուսային ազդանշանիչը տեղադրվում է «վարակիչ» կամ «մաքուր» գոտու այն սենյակներում, որտեղ մշտապես գտնվում է անձնակազմը:				3	Հղում 2, կետ 2.3.20	Տեսողական
45.	Պաշտպանական հագուստը հագնելու սենյակում տեղադրվում է հայելի:				3	Հղում 2, կետ 2.3.21	Տեսողական

46.	Լաբորատոր սարքավորումները և կահույքը (սեղաններ, կենդանիների պահպանման համար նախատեսված դարակաշարեր, աթոռներ և այլն) հարթ են, առանց սուր ծայրերի, լվացող ու ախտահանիչ միջոցների ազդեցության նկատմամբ և ունեն կայուն մակերեսներ: Սեղանների մակերեսը չունեն կարեր և ճեղքեր:				3	Հղում 2, կետ 2.3.22	Տեսողական	
47.	Անցումների լայնությունը դեպի աշխատատեղեր կամ սարքավորումների 2 շարքերի միջև եղած հեռավորությունը 1.5մ-ից ոչ պակաս է:				3	Հղում 2, կետ 2.3.23	Տեսողական	
48.	Շինություններում, որտեղ աշխատանքներ են կատարվում ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ, օդի և մակերեսների վարակազերծման համար տեղադրում են մանրէասպան լամպեր՝ նորմատիվ փաստաթղթերին համապատասխան:				3	Հղում 2, կետ 2.3.24	Փաստաթղթային Տեսողական	
49.	Աշխատանքային սեղաններն արևի ուղիղ լույսից պաշտպանելու համար օգտագործում են արևապաշտպան թաղանթեր:				3	Հղում 2, կետ 2.3.25	Տեսողական	
50.	Լաբորատոր սենյակները անթափանց են կրծողների և միջատների համար:				2	Հղում 2, կետ 2.3.26	Տեսողական	
51.	Ախտորոշիչ հետազոտություններ կատարող լաբորատորիաները ունեն երկու մուտք՝ աշխատակիցների և նյութի ստացման համար:				3	Հղում 2, կետ 2.4.1	Տեսողական	
52.	Սանթոդարանում առանձնացվում են աշխատանքային հագուստ հագնելու սենյակներ՝ սարքավորված անձնական և աշխատանքային հագուստի զգեստապահարաններով և				3	Հղում 2, կետ 2.4.2	Տեսողական	

	ջրցողարանով:							
53.	Տաք կլիմայի պայմաններում աշխատանքային սենյակներում և բոքսերում թույլատրված կամ առկա են օդորակիչներ՝ ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի ընթացքում դրանք անջատելու պայմանով:				3	Հղում 2, կետ 2.4.5	Տեսողական	
54.	Միայն փորձարարական հետազոտություններ իրականացնող լաբորատորիաներում թույլատրված է մեկ մուտք, իսկ լաբորատոր կենդանիների վրա փորձարարական աշխատանքների իրականացման դեպքում պարտադիր 2 մուտք:				3	Հղում 2, կետ 2.5.1	Տեսողական	
55.	Աշխատակիցները, սանթողարանով «մաքուր» գոտուց «վարակիչ» գոտի անցնելիս, թողնում են իրենց անձնական հագուստներն անհատական պահարաններում, փոխում կոշիկները, հագնում ջրցողարանի համար նախատեսված հողաթափերը և անցնում աշխատանքային հագուստը և կոշիկները հագնելու սենյակ:				3	Հղում 2, կետ 2.5.3	Տեսողական	
56.	Կազմակերպության միևնույն տարածքում մի քանի լաբորատորիաների առկայության դեպքում թույլատրվում է ունենալ կենտրոնացված ավտոկլավային և մանրէազերծման սենյակներ:				3	Հղում 2, կետ 2.5.4	Տեսողական	
57.	Միևնույն կառուցահատվածում պրոֆիլային մի քանի լաբորատորիաների տեղակայման դեպքում նրանց համար ընդհանուր թույլատրված են վարակված կենդանիների հետ աշխատանքների կառուցահատվածը, սանթողարանը,				3	Հղում 2, կետ 2.5.5	Տեսողական	

	վարակազերծման ավտոկլավային սենյակը, լվացարանը, սննդային միջավայրերի պատրաստման և այլ սենյակներ:						
58.	Գիտահետազոտական կազմակերպություններում, որոնք ունեն մի քանի լաբորատորիաներ սպասարկող միասնական սանթողարաններ, կենտրոնացված ավտոկլավային և այլ սենյակներ, թույլատրվում է «վարակիչ» գոտում տեղակայել օժանդակ սենյակներ, որոնցում ախտաճնության I-II խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների օգտագործման կամ պահպանման աշխատանքներ չեն կատարվում:				3	Հղում 2, կետ 2.5.6	Տեսողական
59.	Օդորակիչները տեղակայված են ներիսու օդափոխիչ համակարգերի վրա՝ մինչև նույն մաքրման ֆիլտրերը:				3	Հղում 2, կետ 2.5.7	Տեսողական
60.	«Վարակիչ» և «մաքուր» գոտիների սահմանում սարքավորված են սանթողարաններ, որոնք բաղկացած են հերմետիկ դռներով (առանձին մուտքի և ելքի համար) օդային տամբուրանցախցերից և սանիտարակենցաղային սենյակներից (որտեղ կատարվում է անձնակազմի լրիվ վերազգեստավորում, աշխատանքային և հատուկ հագուստների, անհատական պաշտպանության միջոցների փոխում, դրանց վարակազերծում, սկզբնական վիճակի բերում և պահպանում), ջրցողարան:				3	Հղում 2, կետ 2.7.2	Տեսողական

61.	«Վարակիչ» գոտու սենյակները ունեն նուրբ մաքրման ֆիլտրերով մեխանիկական օդափոխության ներհու-արտաձիգ համակարգ, որը պետք է ապահովի սենյակներում օդի նոսրացումը՝ նրա պարամետրերի մշտական ավտոմատ կարգավորմամբ և գրանցմամբ, ներհոսող և արտահոս օդի մաքրումը՝ նուրբ մաքրման ֆիլտրերով:				3	Հղում 2, կետ 2.7.3	Փաստաթղթային Տեսողական	
62.	«Վարակիչ» գոտում առկա է ջրամատակարարման համակարգ, որը տեխնիկական միջոցներով պաշտպանված է ներծծումից և հետադարձ հոսքից:				3	Հղում 2, կետ 2.7.4	Տեսողական	
63.	«Վարակիչ» գոտուց փոխանցվող մնացորդների և առարկաների վարակազերծման համար գոտիների սահմանում տեղակայված են անցաթողման ավտոկլավներ 2 դռնով՝ դրանց միաժամանակյա բացմանը խոչընդոտող պաշարիչ համակարգով:				3	Հղում 2, կետ 2.7.5	Տեսողական	
64.	Աշխատանքի ընթացքում առաջացած բոլոր հեղուկ մնացորդները ենթակվում են պարտադիր քիմիական և ջերմային վարակազերծման:				3	Հղում 2, կետ 2.7.7	Տեսողական	
65.	Անձնակազմի հիգիենիկ ջրցողման առհուս ջրերը ենթակվում են պարտադիր ջերմային վարակազերծման:				3	Հղում 2, կետ 2.7.7	Տեսողական	
66.	Լաբորատորիաները սարքավորված են պնևմոկոստյումների օդամատակարարման կենտրոնացված համակարգով:				3	Հղում 2, կետ 2.7.9	Տեսողական	

67.	«Վարակիչ» գոտի յուրաքանչյուր այցից հետո պնևմոկոստյունները ենթարկվում են ախտահանման, ստուգվում է դրանց ամբողջականությունը և ֆիլտրերի պաշտպանական արդյունավետությունը:				3	Հղում 2, կետ 2.7.10	Տեսողական	
68.	Լաբորատորիայի անձնակազմն անցել է հատուկ պատրաստում պնևմոկոստյունների օգտագործման վերաբերյալ:				3	Հղում 2, կետ 2.7.11	Փաստաթղթային Տեսողական	
69.	Լաբորատորիաները սարքավորված են էլեկտրամատակարարման կրկնակի համակարգով, սնուցման ինքնավար (պահեստային, վթարային) աղբյուրով (դիզել-գեներատոր):				3	Հղում 2, կետ 2.7.12	Փաստաթղթային Տեսողական	
70.	Օդափոխության ներհու-արտաձիգ համակարգը, պնևմոկոստյունների օդամատակարարման համակարգը, առհու ջրերի հավաքման և մշակման և այլ համակարգերը, բացի աշխատանքային ագրեգատներից, համալրված են լրացուցիչ, պահեստային ագրեգատներով:				3	Հղում 2, կետ 2.7.13	Փաստաթղթային Տեսողական	
71.	Ախտաձին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքը թույլատրվում է միայն ինժեներատեխնիկական բոլոր համակարգերի կենսաբանական անվտանգության ապահովման համալիր փորձարկման դրական արդյունքներից հետո:				3	Հղում 2, կետ 2.7.14	Փաստաթղթային Տեսողական	

72.	Կազմակերպության կողմից մշակվել են ախտաճնության I խմբի միկրոօրգանիզմների հետ աշխատանքների կազմակերպման և իրականացման, կենսաբանական անվտանգության համակարգերի շահագործման և դրանց գործունեության արդյունավետության հսկողության աշխատանքային մանրամասն հրահանգներ:				3	Հղում 2, կետ 2.7.15	Փաստաթղթային Տեսողական	
73.	Աշխատանքային հրահանգների հիման վրա կազմակերպվում և իրականացվում են սեմինար պարապմունքներ «վարակիչ» գոտում մշտական աշխատող անձնակազմի համար, որից հետո ստուգվում են գիտելիքները և տրվում է աշխատանքի թույլտվություն:				3	Հղում 2, կետ 2.7.15	Փաստաթղթային Տեսողական	
74.	Լաբորատորիաների և ինժեներատեխնիկական անձնակազմերը տեսական և գործնական ուսուցում անցնում են վթարների և վթարային իրավիճակների վերացման ժամանակ իրականացվող գործողությունների վերաբերյալ:				3	Հղում 2, կետ 2.7.16	Փաստաթղթային Տեսողական	
75.	Լաբորատորիայի աշխատանքում օգտագործվող գործիքները, սարքավորումներն ու չափման միջոցները ատեստավորված են տեխնիկապես, ունեն տեխնիկական անձնագիր և շահագործման հրահանգ՝ հաշվի առնելով կենսաբանական անվտանգության պահանջները:				3	Հղում 2, կետ 2.8.1	Փաստաթղթային Տեսողական	
76.	Ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի համար նախատեսված նոր սարքավորումների, գործիքների շահագործումը, նոր մեթոդների կիրառումն իրականացվում է				3	Հղում 2, կետ 2.8.2	Փաստաթղթային Տեսողական	

	աշխատող անձնակազմի պաշտպանության հուսալիության և արտաքին միջավայրի աղտոտման բացակայության համալիր փորձաքննությունից հետո:						
77.	Ստորաբաժանումների լաբորատոր սարքավորումների և կենսաբանական անվտանգության ապահովման ինժեներային համակարգերի ծրագրային-նախազգուշական վերանորոգումը կատարվում է ինժեներատեխնիկական ծառայությունների մասնագետների կողմից՝ տարեկան ժամանակացույցին համապատասխան:				3	Հղում 2, կետ 2.8.3	Փաստաթղթային Տեսողական
78.	Հետազոտության ենթակա նյութը լաբորատորիա է բերվում բեռնարկղերում, բիքսերում կամ պայուսակ-սառնարաններում: Ախտաճին կենսաբանական ազդակների փաթեթավորման կանոնները կանոնակարգվում են միկրոօրգանիզմների հաշվառման, պահպանման, փոխանցման և տեղափոխման կարգի վերաբերյալ նորմատիվ փաստաթղթերով: Նշում 7				3	Հղում 2, կետ 2.8.6	Փաստաթղթային Տեսողական
79.	Տեղափոխված նյութի ընդունումը և տեսակավորումը կատարվում է նախազգուշական միջոցների պահպանումով: Նշում 7				3	Հղում 2, կետ 2.8.7	Փաստաթղթային Տեսողական
80.	Աշխատանքի ընթացքում բոքսերի և նախաբոքսերի դռները փակ են:				3	Հղում 2, կետ 2.8.9	Փաստաթղթային Տեսողական
81.	Ախտաճին կենսաբանական ազդակներով բեռնարկղի հեռացումից հետո կենսաբանական անվտանգության բոքսի դուռը փակվում է, բոքսի				3	Հղում 2, կետ 2.8.14	Փաստաթղթային Տեսողական

	ներսում միացվում են մանրէասպան լամպերը:						
82.	Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ իրականացվող բոլոր աշխատանքները կատարվում են զույգության սկզբունքով՝ երկու անձից ոչ պակաս:				3	Հղում 2, կետ 2.8.15	Փաստաթղթային Տեսողական
83.	Մանրէային վարակների շճաբանական հետազոտությունների ժամանակ կատարվում է նյութի նախնական մշակում:				3	Հղում 2, կետ 2.8.16	Տեսողական
84.	Հարուցիչ բացակայության նկատմամբ չստուգված, վարակագերծված նյութի շտապ փոխադրման անհրաժեշտության դեպքում այն տեղափոխում են որպես վարակիչ նյութ:				3	Հղում 2, կետ 2.8.20	Փաստաթղթային Տեսողական
85.	Ախտածնության II խմբի վիրուսների հակածինների կամ հակամարմինների հայտնաբերման շճաբանական հետազոտությունները կատարվում են միայն բոքս-սենյակներում կամ կենսաբանական անվտանգության բոքսերում:				3	Հղում 2, կետ 2.8.21	Տեսողական
86.	Կաթոցավորման ժամանակ օգտագործվում են միայն ռետինե տանձեր կամ ավտոմատ սարքեր:				3	Հղում 2, կետ 2.8.22	Տեսողական
87.	Օգտագործումից առաջ ամանեղենի, կաթոցիչների, սարքավորումների, ներարկիչների և այլնի ամբողջականությունն ու սարքին լինելը ստուգվում է:				3	Հղում 2, կետ 2.8.24	Տեսողական
88.	Չորացված կոպտորաներով սրվակները բացվում են կենդանի կոպտորաների թանգարանի բոքսով սենյակում կամ կենսաբանական անվտանգության բոքսում: Նշում 1				3	Հղում 2, կետ 2.8.29	Փաստաթղթային Տեսողական

89.	Չի թույլատրվում աշխատանքն ավարտելուց հետո չփակվող տարածքներում կամ չկնիքված պահեստարաններում թողնել չֆիքսված քուլքներ, ախտածին կենսաբանական ազդակներ պարունակող ցանքսերով օբյեկտներ և այլ նյութեր:				3	Հղում 2, կետ 2.8.30	Փաստաթղթային Տեսողական	
90.	Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի ավարտից հետո ցանքսեր պարունակող օբյեկտները տեղափոխում են պահեստարաններ (սառնարաններ, թերմոստատներ, չիրկիզվող պահարաններ և այլն): Նշում 7				3	Հղում 2, կետ 2.8.31	Տեսողական	
91.	Արյան մակարդուկներ պարունակող տարողությունները (փորձանոթներ, սրվակներ) ախտահանվում են միայն ախտահանիչ լուծույթներով:				3	Հղում 2, կետ 2.8.32	Տեսողական	
92.	Օգտագործած կաթոցիչներն ամբողջությամբ ընկղմվում են ախտահանիչ լուծույթի մեջ այնպես, որ մղանցքներում օդի պղպջակներ չառաջանան: Հետագա վարակազերծումը կատարվում է ավտոկլավում:				3	Հղում 2, կետ 2.8.33	Փաստաթղթային Տեսողական	
93.	Վարակիչ նյութը ավտոկլավի համար նախատեսված տարողություններով՝ դրված բարձր կողերով (20 սմ) մետաղական ընդկալների վրա, ավտոկլավի սենյակ է տեղափոխում կրտսեր և միջին անձնակազմն ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլտվություն ունեցող պատասխանատու անձի ուղեկցությամբ՝				3	Հղում 2, կետ 2.8.34	Հարցում	

	համապատասխան տիպի պաշտպանական հագուստով: Շարժը կատարվում է որոշակի երթուղիով, ավտոկլավի սենյակ նյութի տեղափոխման ժամանակ տվյալ ուղղությամբ ցանկացած շարժում դադարեցվում է:							
94.	Ավտոկլավի համար նախատեսված բեռնարկղերի կողմնային պատերի վերին մասերում առկա են անցքեր գոլորշու ազատ շրջանառությունն ապահովելու համար:				3	Հղում 2, կետ 2.8.35	Տեսողական	
95.	Մի ստորաբաժանումից մյուսը հարուցիչների կուլտուրաների տեղափոխումը կատարվում է ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլտվություն ունեցող անձնաց կողմից՝ ուղեկցողի ներկայությամբ (բժիշկ, լաբորանտ):				3	Հղում 2, կետ 2.8.36	Հարցում	
96.	Ախտածին կենսաբանական ազդակների տեղափոխման համար նախատեսված բեռնարկղիկները պատրաստված են ամուր, կոռոզիայի չենթարկվող նյութից: Հատակը ծածկված է փափուկ, արտահոսքի դեպքում ամբողջ հեղուկի կլանման համար բավարար քանակի կլանող նյութով: Կափարիչը ամուր փակվում է: Բեռարկղիկներն ունեն հարմար բռնակներ:				1	Հղում 2, կետ 2.8.37	Տեսողական	
97.	Սննդամթերքի պահումը և սննդի ընդունումը կատարվում է լաբորատորիայի սահմաններից դուրս՝ կազմակերպության «մաքուր» գոտու հատուկ առանձնացված վայրերում:				1	Հղում 2, կետ 2.8.38	Տեսողական	

98.	Չի թույլատրվում աշխատաքների կատարման ժամանակ, աշխատանքի հետ անմիջական առնչություն չունեցող մարդկանց մուտքը շինություն:				1	Հղում 2, կետ 2.8.39	Տեսողական	
99.	Լաբորատորիայի «վարակիչ» գոտուց սարքավորումների, լաբորատոր կամ տնտեսական ամանեղենի, ռեակտիվների, գործիքների և այլնի դուրս բերումը կատարվում է դրանց ախտահանումից հետո լաբորատորիայի ղեկավարի թույլտվությամբ:				2	Հղում 2, կետ 2.8.40	Փաստաթղթային Տեսողական	
100.	Անձնակազմի անհատական պաշտպանության համար օգտագործվում են անհատական պաշտպանության միջոցներ:				2	Հղում 2, կետ 2.8.41	Տեսողական	
101.	Չի թույլատրվում միևնույն շինությունում միաժամանակ աշխատել ախտորոշիչ նյութերի, միկրոօրգանիզմների կուլտուրաների և պատվաստանյութերի հետ:				2	Հղում 2, կետ 2.8.42	Տեսողական	
102.	Անհրաժեշտության դեպքում միևնույն շինությունում թույլատրվում է աշխատել միաժամանակ տարբեր տեսակների (շտամերի) հարուցիչների հետ, ախտորոշիչ և փորձարարական հետազոտությունները կատարվում են տարբեր ժամերի և յուրաքանչյուր փուլից հետո իրականացվում է եզրափակիչ ախտահանում:				2	Հղում 2, կետ 2.8.44	Փաստաթղթային Տեսողական	
103.	Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող կազմակերպությունները՝							
103.1	ստուգում են արտահոս օդափոխության նուրբ մաքրման ֆիլտրերի արդյունավետությունը:				2	Հղում 2, կետ 2.8.47	Տեսողական Փաստաթղթային	

103.2	առհասող ջրերը (կեղտաջրերը) ախտաճին միկրոֆլորայի նկատմամբ:				2	Հղում 2, կետ 2.8.47	Տեսողական Փաստաթղթային	
103.3	սիբիրախտի ախտաճին կուլտուրաների հետ աշխատանքի դեպքում ամիսը մեկ անգամ ստուգվում է աշխատասենյակի վարակվածությունը սպորներով:				2	Հղում 2, կետ 2.8.47	Տեսողական Փաստաթղթային	
104.	Միցելային փուլի կուլտուրաների հետ կատարվող բոլոր գործողությունները,ինչպես նաև սնկերի գոյատևման ուսումնասիրությունները նրանց բոլոր փուլերում կատարվում են III կարգի կենսաբանական անվտանգության բոքսերում:				2	Հղում 2, կետ 2.9.1	Տեսողական	
105.	Սնկերի միցելային փուլերի հետ աշխատանքի ժամանակ ցանքսերով ագարային թասերը պահվում են թերմոստատում 5 օրից ոչ ավել (մինչև սպորավորման սկիզբը), օդակաթիլային ճանապարհով վարակումը կանխելու նպատակով:				2	Հղում 2, կետ 2.9.3	Տեսողական Փաստաթղթային	
106.	Լաբորատոր կենդանիների վարակելիս նյութի ներարկման տեղը մշակում են յոդի 1%-անոց թուրմով:				2	Հղում 2, կետ 2.9.6	Տեսողական հարցում	
107.	Վարակագերծման մեթոդները և միջոցները յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում որոշվում են ելնելով ախտաճին կենսաբանական ազդակների տեսակից, վարակագերծման ենթակա նյութի բնույթից և ծավալից:				2	Հղում 2, կետ 2.10.2	Տեսողական Փաստաթղթային	
108.	Կազմակերպության պահեստ մուտք գործած նոր ախտահանման միջոցները ստուգում են ակտիվ նյութի տոկոսային պարունակության նկատմամբ:				2	Հղում 2, կետ 2.10.4	Տեսողական Փաստաթղթային	
109.	Լաբորատորիայում պահվում է ախտահանող միջոցների նվազագույնը մեկ շաբաթյա պաշար:				2	Հղում 2, կետ 2.10.5	Տեսողական Փաստաթղթային	

110.	Ախտահանիչ լուծույթները պատրաստվում են հատուկ սարքավորված սենյակում լաբորանտների կամ ախտահանողների կողմից՝ բժշկի հսկողությամբ:				2	Հղում 2, կետ 2.10.6	Տեսողական Փաստաթղթային	
111.	Ավտոկլավների աշխատանքի ստուգումն իրականացվում է ավտոկլավին կից փաստաթղթերով:				2	Հղում 2, կետ 2.10.11	Տեսողական Փաստաթղթային	
112.	Լաբորատորիաներում պահպանվում է մաքրություն, բացառված են աշխատանքի հետ չառնչվող նյութեր և առարկաներ:				2	Հղում 2, կետ 2.10.12	Տեսողական	
113.	Աշխատանքային մակերեսների ընթացիկ ախտահանումից և մանրէասպան լամպերով ճառագայթումից հետո, կրտսեր անձնակազմը կատարում է բոքսերի (մանրէաբանական սենյակների) ամենօրյա խոնավ մաքրում:				2	Հղում 2, կետ 2.10.13	Տեսողական Փաստաթղթային	
114.	Լաբորատոր սեղաններն ու անվտանգության բոքսերն աշխատանքի համար նախապատրաստում են լաբորանտները:				2	Հղում 2, կետ 2.10.14	Տեսողական	
115.	«Վարակիչ» գոտու աշխատանքային մակերեսները ախտահանում են աշխատանքի յուրաքանչյուր փուլի ավարտից հետո:				2	Հղում 2, կետ 2.10.15	Տեսողական Փաստաթղթային	
116.	«Վարակիչ» գոտում յուրաքանչյուր շաբաթ իրականացվում է ընդհանուր մաքրում:				2	Հղում 2, կետ 2.10.16	Տեսողական Փաստաթղթային	
117.	Կահույքի, սարքերի, ինչպես նաև պատերի (մինչև 2մ) մակերեսները մաքրում են ախտահանիչ լուծույթներով:					Հղում 2, կետ 2.10.16	Տեսողական	
118.	Խոնավ մաքրումից հետո կատարվում է օդի և մակերեսների վարակազերծում մանրէասպան լամպերով:					Հղում 2, կետ 2.10.16	Տեսողական	

119.	Մանրէասպան լամպերի ապակյա մակերեսները սրբում են 70° էթիլ սպիրտով թրջած լաթով շաբաթը մեկ անգամից ոչ պակաս:				2	Հղում 2, կետ 2.10.17	Տեսողական Փաստաթղթային	
120.	Մաքրման համար անհրաժեշտ գույքը պիտակավորված է առանձին «մաքուր» և «վարակիչ» գոտիների համար՝ ըստ նշանակության:				2	Հղում 2, կետ 2.10.18	Տեսողական Փաստաթղթային	
121.	«Վարակիչ» գոտու աղբը վարակազերծվում է:				2	Հղում 2, կետ 2.10.19	Տեսողական Փաստաթղթային	
122.	Անհատական պաշտպանության միջոցների օգտագործումն իրականացվում է սահմանված կարգով: Նշում 2				3	Հղում 2, կետ 2.12	Տեսողական Փաստաթղթային	
123.	Կենդանաբանական և մակաբուծաբանական աշխատանքներն իրականացվում են սահմանված կարգով: Նշում 3				3	Հղում 2, կետ 2.13 և 2.14	Տեսողական Փաստաթղթային	
124.	Փորձարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակ վայրի ողնաշարավոր կենդանիների և հողվածոտանիների որսի տեղափոխումն ու պահպանումն իրականացվում է սահմանված կարգով: Նշում 4				3	Հղում 2, կետ 2.14	Տեսողական Փաստաթղթային	
125.	Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի ժամանակ առաջացած վթարների վերացմանն ուղված գործողություններն իրականացվում է սահմանված կարգով: Նշում 5				3	Հղում 2, կետ 2.15	Տեսողական Փաստաթղթային	
126.	Ախտածնության I-II խմբերի միկրոօրգանիզմների հետ աշխատանքի անվտանգության հսկողության կազմակերպումն իրականացվում է սահմանված կարգով: Նշում 6				3	Հղում 2, կետ 3	Տեսողական Փաստաթղթային	
127.	1-2 -րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառումը, պահպանումը,				3	Հղում 3, կետ 2.1	Տեսողական	

	հանձնումը և տեղափոխումն իրականացվում է սահմանված կարգով: Նշում 7						Փաստաթղթային	
128.	Այլ երկրներին 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնումն (փոխանցման) իրականացվում է սահմանված կարգով: Նշում 8				3	Հղում 3, կետ 2.5	Տեսողական Փաստաթղթային	
129.	1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող կազմակերպություններում տվյալ կարգի կատարման մշտական հսկողությունն իրականացնում է կազմակերպության կենսաանվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախումբը՝ իրականացնելով ստուգումներ, տարին 2 անգամից ոչ պակաս:				3	Հղում 3, կետ 3.3	Տեսողական Փաստաթղթային	
130.	Բոլոր մասնագիտությունների բժիշկները և միջին բուժաշխատողները տիրապետում են առանձին վարակիչ հիվանդությունների դեպքերի ստանդարտ բնորոշումներին:				3	Հղում 4, կետ 5, Հղում 5	Փաստաթղթային և Հարցում	
131.	Բոլոր մասնագիտությունների բժիշկները և միջին բուժաշխատողները տիրապետում են առանձին վարակիչ հիվանդությանների (հաստատված և/կամ կասկածելի) դեպքերի վերաբերյալ շտապ հաղորդումների ընթացակարգին: Նշում 9				3	Հղում 4, կետ 5 Հղում 6 Հավելված 13	Փաստաթղթային և Հարցում	
132.	Վարակիչ հիվանդությունների դեպքերն անհատապես հաշվառվում են «Վարակիչ, այդ թվում՝ մակաբուծային հիվանդությունների հաշվառման մատյանում»: Նշում 10				3	Հղում 7 Հավելված 12	Փաստաթղթային Տեսողական զննում	

Հղում 1. ՀՀ առողջապահության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 5-ի N 1405-Ն հրամանով հաստատված «Մարդու համար ախտաձին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող կազմակերպությունների աշխատակիցների մեկնելու կարգը» N 3.13.1,7.006.08 սանիտարահամաճարակաբանական կանոնները և նորմեր,

Հղում 2. ՀՀ առողջապահության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 5-ի N 1408-Ն հրամանով հաստատված «Մարդու համար ախտաձնության 1-2-րդ խմբերի միկրոօրգանիզմների հետ աշխատանքի կազմակերպման կարգը»:

Հղում 3. ՀՀ առողջապահության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 5-ի N 1409-Ն հրամանով հաստատված « Մարդու համար ախտաձնության I-II խմբերի միկրոօրգանիզմների հաշվառման, պահպանման, հանձնման և տեղափոխման կարգ»:

Հղում 4 - ՀՀ առողջապահության նախարարի 17.12.10թ. N 35-Ն հրամանով հաստատված «Վարակիչ հիվանդությունների «իրական ժամանակում» էլեկտրոնային համաճարակաբանական հսկողություն» ՍԿ 3.1.1-018-10 սանիտարահամաճարակային նորմերը և կանոնների

Հղում 5 - Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2011 թվականի դեկտեմբերի 26-ի թիվ 31-Ն, Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2012 թվականի հունվարի 11-ի թիվ 02-Ն, Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարի 2011 թվականի դեկտեմբերի 30-ի թիվ 258-Ն, Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարի 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 301-Ն և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի նախագահի 2011 թվականի դեկտեմբերի 27-ի թիվ 325-Ն «Կենսաբանական, քիմիական և ճառագայթային գործոններով պայմանավորված հանրային առողջապահության ոլորտում միջազգային նշանակության արտակարգ իրավիճակ ներկայացնող դեպք՝ երևույթների (վարակիչ հիվանդությունների, թունավորումների, ճառագայթային ախտահարումների դեպքեր) ստանդարտ բնորոշումները հաստատելու մասին» համատեղ հրաման

Հղում 6 - ՀՀ առողջապահության նախարարի 2008 թվականի հոկտեմբերի 15-ի թիվ 20-Ն «ՀՀ իմունականխարգելման գործընթացի կազմակերպում և իրականացում» սանիտարահամաճարակային ՍԿ 3.1.6.009-08 կանոններ և նորմեր

Հղում 7 - Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2008 թվականի հոկտեմբերի 20-ի թիվ 21-Ն հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետությունում տուբերկուլոզի համաճարակաբանական հսկողություն» ՍԿ 3.1.1-010-08 սանիտարահամաճարակային կանոնների և նորմեր»

Հղում 8 - Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003թ. մարտի 27-ի «Առողջական վիճակի պարտադիր նախնական (աշխատանքի ընդունվելիս) և պարբերական բժշկական զննության կարգը, գործունեության ոլորտների, որոնցում զբաղված անձինք ենթակա են առողջական վիճակի պարտադիր բժշկական զննության և բժշկական զննության ծավալի ու հաճախականությունների ցանկը և անձնական

սանիտարական (բժշկական) գրքույկի ու բժշկական զննության ենթակա անձնաց անվանացանկի ձևերը հաստատելու մասին» թիվ 347-Ն որոշում

Հավելված 3

Նշում 1

Կազմակերպության կողմ

Ի ՅՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԻ	ՀԵՅՏՅՈՒՄԻ ՆՅՐԻՅՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵ ԵՎ ԵՐԱՍՏՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ Օ՝ N 2-10/Ն ԹՅԵՐ ՅՐԻՅԻՆ
<hr/>	

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

„-----“

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՑԱՆՔՍԻ ԿԱՄ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱՔԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿԻ (ՆԵՐԻ) ՉՈՐ ՍՐՎԱԿԻ (ՆԵՐԻ)

ԲԱՑՄԱՆ

2 0 0-----թ. N -----

Մենք ներքոստորագրյալներս -----

(պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

համաձայն -----

(թույլտվություն տվողի պաշտոն և Ա.Ա.Հ.)

(թույլտվության N և ամսաթիվը)

թույլտվության բացեցինք չոր ախտաձին կենսաբանական ազդակի սրվակ(ներ)

(տեսակի անվանում շտամի N, օբյեկտների քանակ և այլն)

-----նպատակով

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի ցանքս կամ ոչնչացում)

ախտաձին կենսաբանական ազդակի մնացորդներով ամպուլան (ները) վարակագերծված է (են) -----

(ամսաթիվ)

ավտոկլավում -----կամ ընկղմված են -----

(ավտոկլավի ռեժիմ)

(ախտահանիչ նյութի անվանում, խտություն , վարակազերծման ժամանակ)

Սրվակի (ների) բացման ամսաթիվը-----

Ստորագրություններ.

Ի ՅԱՅԻՆ ՊՆԱՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԵՏ

Ի ՅԱՅԻՆ ՊՆԱՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԵՏ

ՉԵՅՇՅՇՅՇՅՇ ՆՅԵՐ ՅԵՍՅՅ ԻՅԵՐ ՅՆԱՅՈՒՆՆԵՐԻ
Օ՞՞ N 2-10/Ն
ԾՅԻՆ ԳԻՆ ԳԻՆ

ԾՅԻՆ ԳԻՆ ՊՆԱՅՈՒՆՆԵՐԻ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Չ.Չ.Ծ.)

Եզրում 2

Ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող յուրաքանչյուր աշխատակից պետք է ապահովված լինի հատուկ աշխատանքային, պաշտպանական հագուստով և կոշիկներով, շնչառության, տեսողության, մաշկային ծածկույթների պաշտպանության համար նախատեսված միջոցներով՝ հաստատված նորմերին համապատասխան: Անհատական պաշտպանիչ միջոցների քանակը և դրանց փոխելու պարբերականությունը սահմանում է կազմակերպության ղեկավարը՝ ելնելով աշխատանքի բնույթի: Հագուստը և կոշիկները պետք է լինեն անհատական: Աշխատանքային հագուստները պահվում են սանթոդարանում աշխատակիցների անհատական պահարաններում՝ անձնական հագուստներից առանձին, պաշտպանական հագուստները՝ նրանց հագնելու տեղում: Պնևմոկոստյումները, պնևմոգլխարկները, մեկուսացնող

կոստյումները, հակազագերի արկղերը և այլն պետք է համարակալվեն: Յուրաքանչյուրի համար օգտագործման ժամանակի խիստ հաշվառում է կատարվում: Օգտագործման ժամանակը գրանցվում է հատուկ մատյանում: Անհատական պաշտպանության միջոցների ճիշտ շահագործումն ապահովելու համար ստորաբաժանման ղեկավարը նշանակում է պատասխանատու աշխատակցի, որի պարտականությունների մեջ մտնում է անհատական պաշտպանության միջոցների նախապատրաստման և ստուգման հսկողությունը, անհատական պաշտպանության միջոցների շահագործման ժամանակի հաշվառումը, ինչպես նաև ժամկետանց, հյուսվածքի ամբողջականության և կարերի խախտումով անհատական պաշտպանության միջոցների դուրս գրումը: Յուրաքանչյուր օգտագործումից առաջ հատուկ ստուգվում է պնևմոկոստյումների ամբողջականությունը: Մեկուսացնող կոստյումները և պնևմոգլխարկները ենթարկվում են ակնադիտական ստուգման: Պնևմոկոստյումները և մեկուսացնող կոստյումները վարակազերծվում են յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո: Վարակված կենդանիների կառուցահատվածում անհատական պաշտպանության միջոցները նույնպես վարակազերծվում են աշխատանքից հետո: Լաբորատորիաներում աշխատանքի ժամանակ պաշտպանական հագուստը փոխում են կեղտոտվելիս, բայց շաքաթը մեկ անգամից ոչ պակաս: Պաշտպանական հագուստների և հակազագերի վարակազերծումը կատարվում է համապատասխան նորմատիվային փաստաթղթերով:

Նշում 3

Կենսափորձի կենդանիների վարակման, հերձման և պահման բոլոր տեսակի աշխատանքները, վարակված կենդանիների և հողվածոտանիների հետ այլ գործողությունները, ինչպես նաև կլինիկական, սեկցիոն և դաշտային նյութի ընդունումը և առաջնային մշակումը (բացառությամբ խոլերայի նկատմամբ նմուշների և ախտաճնության II խմբի հարուցիչների նկատմամբ հակամարմինների հայտնաբերման համար արյան նմուշների) կատարվում են վարակված կենդանիների բլոկում:

Լաբորատոր կենդանիների վարակումը և հերձումը կատարում են բժշկական, կենսաբանական կամ անասնաբուժական կրթություն և I-II խմբերի ախտաճին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլտվություն ունեցող անձինք:

Վարակված կենդանիների կառուցահատվածում բոլոր տեսակի աշխատանքները կատարվում են զույգության սկզբունքով:

Վարակված կենդանիների կառուցահատվածում կատարված այցելությունները գրանցվում են մատյանում նշելով այնտեղ մնալու ժամանակը և կատարված աշխատանքի բնույթը:

Անձնակազմը վարակված կենդանիների հետ աշխատանքի բլոկ մտնում է պաշտպանական հագուստը հագնելու սենյակով, դուրս է գալիս պաշտպանական հագուստը հանելու և վարակազերծման սենյակով:

Չի թույլատրվում միևնույն սենյակում հագնել պաշտպանական հագուստը, և հանել՝ աշխատանքից հետո:

Վարակված մանր կենդանիները և էկտոմակաբույծները պահվում են վարակված կենդանիների բլոկում հետևյալ կանոնների պահպանումով:

- մանր կենդանիները տեղավորվում են նախօրոք ամբողջականությունը ստուգված և պիտակավորված ապակյա տարողություններում, արկղերի մեջ: Ապակյա տարողությունները և արկղերը փակվում են ցանցավոր կափարիչներով կենդանիների ելքը կանխելու նպատակով,
- էկտոմակաբույծները տեղավորվում են մանր ցանցավոր գործվածքով ամուր կապված բանկաների և սրվակների մեջ, ինչպես նաև բամբակ-թան՝գիֆե կամ կեղևային խցանով փակված փորձանոթների մեջ,
- տարբեր տեսակի միկրոօրգանիզմներով վարակված կենդանիները պահվում են առանձին,
- կենդանիներով ապակյա տարողություններում տեղավորվում են յուղաներկով ներկված մետաղական (փայտե) դարակաշարերի վրա կամ ցանցապատված պահարանների մեջ, իսկ էկտոմակաբույծներով անոթները՝ նմանատիպ պահարանների, սառնարանների կամ թերմոստատների մեջ,
- սիբիրախտի, խորը միկոզների հարուցիչներով վարակված կենդանիներով ապակյա տարողություններում տեղավորվում են մետաղական կամ թիթեղապատ փայտե դարակաշարերի վրա,
- ապակյա տարողություններում փոռցային նյութի կուտակման դեպքում (բանկայի 1/3) կենդանիներին տեղափոխում են մաքուր ապակյա տարողությունների մեջ, իսկ օգտագործվածները լցվում են ախահանիչ լուծույթով կամ ախտահանում ավտոկլավում:

Հերձման ենթակա կենդանիներին սատկացնում են քլոֆորմով, եթերով կամ թույլատրելի այլ եղանակներով:

Հերձելուց առաջ կենդանիների դիակներն ընկղմում են օճառային լուծույթի մեջ, հետո տեղափոխում կյուվետի մեջ դրված հերձման համար նախատեսված տախտակի վրա և ֆիքսում: Հերձման համար օգտագործում են գործիքների երկու հավաքածու (առանձին մաշկը կտրելու և առանձին օրգանների կտորները վերցնելու համար):

Նյութը վերցնելուց հետո հերձված կենդանին վարակազերծվում է:

Կենդանիների հերձումից հետո գործիքները, հերձման տախտակները, ապակյա տարողությունները, բաքերը, փոռցային նյութը վարակազերծում են:

. Վարակված կենդանիների համար նախատեսված կառուցահատվածում չի թույլատրվում.

- մաքրել չոր մնացորդներ պարունակող ապակյա տարողություններն ու արկղերը առանց նախապես ախտահանիչ լուծույթով թրջելու
- վերցնել սատկած կենդանիներին ձեռքերով՝ առանց կորնցանգի

Վարակազերծված կարծր մնացորդների և կենդանիների մսեղիքի ոչնչացման համար օգտագործվում է դիակիզարան կամ առանձնացված և ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության հետ համաձայնեցված գերեզմանատեղեր:

Հատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման կենտրոնի, այլ բժշկակենսաբանական կազմակերպությունների աշխատակիցները, որոնք իրականացնում են կրծողների որս, էկտոմակաբույծների հավաք ժանտախտի և այլ բնական-օջախային վարակների օջախներում, կրծողների

ոչնչացում, ինչպես նաև այլ դաշտային աշխատանքներ վայրի ողնաշարավոր և անողնաշարավոր կենդանիների հետ, ապահովվում են եղանակին համապատասխան պաշտպանական հագուստով: Ժանտախտի բնական օջախներում աշխատանքի ժամանակ համազգեստը (կոմբինեզոն) և ճութակոշիկները մշակում են կայուն ռեպելենտ կամ պիրետրենների տիպի կայուն միջատասպան նյութերով: Կրծողների որսի և հողվածոտանիների հավաքման, դրանց ոչնչացման աշխատանքների ժամանակ ընդմիջումներից, ծխելուց առաջ և աշխատանքի ավարտից հետո ձեռքերը և գործիքները վարակազերծվում են համապատասխան օդափայտիչ լուծույթներով: Դաշտում կանգառի վայրերը պետք է տեղակայված լինեն կրծողների բներից հեռու: Եթե դա հնարավոր չէ կրծողները ոչնչացվում են, վրանի տեղակայման վայրը մշակվում է փոշենման միջատասպան նյութերով: Որսի գործիքները և այն բոլոր գործիքները /թակարդներ, էկտոմակաբույծների հավաքման ժապավեններ, սրվակներ, պարկեր և այլն/, որոնք աշխատանքի ընթացքում շփման մեջ են եղել կրծողների և էկտոմակաբույծների հետ, տեղափոխվում են փակ տարանների մեջ: Սարքավորումների և դաշտային նյութի տեղափոխումը լաբորատորիա կատարվում է դաշտային ջոկատի տրանսպորտով կամ լաբորատորիայի կողմից տրամադրված տրանսպորտով օդանավով կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի իրավունք ունեցող աշխատակցի ուղեկցությամբ: Որսի գործիքները, դաշտային նյութը պահվում են կողմնակի անձանց համար ոչ մատչելի վայրերում: Որսված գազանիկները, անհրաժեշտության դեպքում, սատկացվում են անմիջապես թակարդներում քլորոֆորմով, եթերով և թույլատրված այլ մեթոդներով: Դիակները դրվում են բյազից պարկերի մեջ, որոնք տեղավորվում են արկղերում կամ մոմլաթե պարկերում: Բյազից պարկերը երկու անգամ ամուր կապվում են (երկրորդ անգամ տոպրակի շրջված ծայրով)՝ էկտոմակաբույծների տարածումը բացառելու նպատակով: Կենդանի կրծողները տեղավորում են մետաղական կամ ներսից թիթեղապատ արկղերի մեջ: Մակաբուծաբանական և մանրէաբանական հետազոտությունների համար նախատեսված էկտոմակաբույծները տեղափոխվում են մետաղական տուփերի մեջ տեղավորված բամբակ-թանզիֆե խցաններով փակված փորձանոթներով կամ բյազից պարկերում մեջ՝ ամուր խցաններով փակված հաստապատ ապակյա սրվակներով: Տեղափոխվող նյութի փաթեթի արտաքին մասին փակցվում է «Կենսաբանական վտանգ» նշանը: Սատկած կրծողներին, պարկերից հանելուց հետո, սանրում են, իսկ կենդանի կրծողներին՝ դուստավորում նստարկղներում: Բերված էկտոմակաբույծներն ազատվում են ավազից և այլ նյութերից: Բյազե պարկերի օդափայտումը կատարվում է յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո՝ օճառասողային լուծույթում 30 րոպե եռացման և մաքուր ջրում հաջորդող ողողման եղանակով: Էկտոմակաբույծներ պարունակող փորձանոթները և սրվակներն օդափայտում են եռացման եղանակով: Որսի գործիքների և այլ գործիքների օդափայտումը կատարվում է ամեն օր արևի տակ տաքացման (ամռանը), եռացման եղանակով, օդափայտումից լուծույթներով մշակման եղանակով, որից հետո չորացնում և մշակում են բուսական յուղով: Արկղերը և թակարդները օդափայտում են: Էկտոմակաբույծների տեսակի որոշումը, լաբորատոր հետազոտությունները (կախուկի պատրաստում, ցանքս) կատարվում են օվարակիչ գոտու սենյակներում: Էկտոմակաբույծները տեսակի որոշումից առաջ անշարժացվում են եթերի գոլորշիներով, շարվում առարկայական լայն ապակու վրա և չոր վիճակում դիտում մանրադիտակով: Էկտոմակաբույծներին ծածկապակու տակ ջրի կաթիլում կենդանի վիճակում դիտելու դեպքում առարկայական ապակին դնում են Պետրիի թասի մեջ՝ ապակուց հոսող ջրերով մանրադիտակի սեղանիկի աղտոտումը կանխելու նպատակով: Աշխատանքն ավարտելուց հետո Պետրիի թասերը և առարկայական ապակիներն ընկղմում են օդափայտումից լուծույթի մեջ: Տզերից կախուկի պատրաստման ժամանակ հեղուկի ցայտումը կանխելու նպատակով տրորումից առաջ տզերին անհրաժեշտ է կտրտել մկրատով ծածկելով Պետրիի թասի կափարիչով կամ մեծ ձագարով: Էնզոոտիկ տարածքներում բռնված գազանիկների մորթազերծումը և մսեղիքների հավաքածուների պատրաստումը կատարվում է հետևյալ ձևով.

- ուսումնական նպատակների համար նախատեսված մսեղիքների պատրաստման դեպքում գազանիկին նախապես պահում են ֆորմալինի 10%-անոց լուծույթում, տևողությունը որոշվում է գազանիկի չափերով և հյուսվածքի մեջ ֆորմալինի թափանցման արագությամբ (օրական 1սմ): Ֆորմալինում ֆիքսված գազանիկի հետ աշխատանքները կարող են կատարել ցանկացած տեղում առանց պաշտպանական հագուստի:

- գիտական նպատակների համար նախատեսված մսեղիքի պատրաստման ժամանակ, երբ ֆորմալինի ազդեցությունը անթույլատրելի է, մորթազերծումից առաջ գազանիկը 10-15 րոպեով ընկղմվում է լիզոլի 5%-անոց լուծույթի մեջ: Հանված մորթին 3 ժամով տեղավորվում է լիզոլի 5%-անոց լուծույթի մեջ, որից հետո այն մաքրվում է ճարպից, լվացվում և ներսից մշակվում նատրիումի արսենատով: Գանգը պահվում է կամ ֆորմալինում, կամ փստահանվում եռացման եղանակով: Կրծողի մորթազերծումը կատարվում է վարակված կենդանիների համար նախատեսված կառուցահատվածում կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանումով: Մորթազերծման և մսեղիքների պատրաստման բոլոր աշխատանքները թույլատրվում է կատարել անմիջապես ձեռքերով՝ ռետինե ձեռնոցներով: Աշխատանքը կատարվում է պաշտպանական հագուստով:

Վայրի թռչունների և գազանիկների արտաթորանքների քննությունները կատարվում են ֆորմալինի 1%-անոց լուծույթի մեջ 12-18 ժամ պահելուց հետո՝ ցանկացած ծառայողական սենյակում առանց պաշտպանական հագուստի:

Հավաքածու պատրաստուկների պատրաստման համար ընտրված արյունածուծ հողվածոտանիները ֆիքսվում են 70՝ էթիլ սպիրտով:

Նշում 4

Հատուկ վտանգավոր վարակների տեսակետից էնզոոտիկ տարածքներում հետազոտության համար վայրի կենդանիների և հողվածոտանիների որսը և դրանց դուրս բերումը բնական օջախի սահմաններից, կատարվում է ըստ սահմանված կարգի: Հատուկ վտանգավոր վարակների տեսակետից ոչ էնզոոտիկ տարածքներում բժշկակենսաբանական ցանկացած հաստատություն կարող է իրականացնել ողնաշարավոր կենդանիների և արյունածուծ հողվածոտանիների որս և պահում համաձայն սահմանված կարգի: Ցանկացած նյութ համարվում է պոտենցիալ վտանգավոր այն բնական օջախային հիվանդությունների հարուցիչների տեսակետից, որը բնորոշ այն լանդշաֆտային գոտուն, որի սահմաններից նյութը հավաքվել է: Ջոկատի /գիտարշավի/ ամբողջ անձնակազմը պետք է իրազեկված լինի տվյալ տարածքի սահմաններում շրջանառող բնօջախային վարակների հարուցիչների հետ աշխատանքի ժամանակ կենսաբանական անվտանգության պահանջներին: Վայրի կենդանիների որսի և պահպանման պահանջների պատասխանատուն համաճարակա -բանական ջոկատի (գիտարշավի) ղեկավարն է (պետք): Ժանտախտի տեսակետից էնզոոտիկ տարածքներում աշխատելիս յուրաքանչյուր աշխատակից պարտավոր է կատարել ամենօրյա ջերմաչափում, որի արդյունքները գրացվում են համապատասխան մատյանում: Բնության մեջ կենդանի որսված վայրի կենդանիները և հողվածոտանիները մինչ գիտական և այլ կազմակերպություններ տեղափոխելը պահվում են կարանտինում: Կարանտինային կենդանակացարանը (վիվարիում) կարելի է կազմակերպել ժամանակավոր համաճարակաբանական ջոկատի (գիտարշավի) կամ ստացիոնար կազմակերպության տարածքում: Կարանտինի տևողությունը մեկ ամիս է: Կարանտինային կենդանակացարանի (վիվարիում)

և ինսեկտարիայի շինությունները մեկուսացվում են այլ շինություններից և պաշտպանվում կրծողների և միջատների ներթափանցումից: Վայրի ողնաշարավոր կենդանիները կարանտինային վիճարհում տեղափոխվում են ներսից թիթեղապատված փայտյա արկղերում, որոնք յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո վարակազերծվում են: Հողվածոտանիները (տզեր, ոջիլներ, լվեր) տեղափոխվում են բամբակ-թանգիֆե խցաններով փակված փորձանոթներով (թաց կամերաներ) տեղավորված մետաղական տուփերի մեջ, կամ ամուր փակվող խցաններով հաստապատ սրվակներով՝ տեղավորված բյազից պարկերի մեջ: Հողվածոտանիներին տեղափոխող տրանսպորտային միջոցը պետք է համալրված լինի 0.5 կգ միջատասպան պատրաստուկով և փոշեցրման սարքով էկտոմակաբույծների սրվակների և փորձանոթների ջարդով ուղեկցվող վթարների համար: Կենդանիների տեղափոխումը կարանտինային կենդանակացարանում (վիճարհում) կատարվում է հատուկ առանձնացված տրանսպորտով՝ ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլտվություն ունեցող աշխատակցի ուղեկցությամբ: Դաշտային նյութի տեղափոխումը հասարակական տրանսպորտով արգելվում է: Կարանտինային կենդանակացարան բերված գազանիկներն ազատվում են էկտոմակաբույծներից և տեղափոխվում ամուր ցանցավոր կափարիչներով մետաղական կամ ապակյա տարրաների մեջ: Կենդանիների սանումը և խնամքը կարանտինի ընթացքում կատարվում է պաշտպանական հագուստով՝ կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանումով: Ժանտախտի բնական օջախներից կարանտինային կանդանակացարան (վիճարհում) բերված կենդանիների թաթերից կամ պոչից արյուն է վերցվում մանրէբանական և շճաբանական հետազոտությունների համար: Գազանիկների մոտ հատուկ հակամարմինների հայտնաբերումը վկայում է ժանտախտի էպիզոտիայի մասին, ժանտախտի հարուցիչ կամ ժանտախտի հարուցիչ ֆրակցիա I հայտնաբերումը՝ գազանիկի հիվանդության մասին, որը ցուցում է նրան սատկացնելու և հետազոտելու համար: Կարանտինային կենդանակացարանում (վիճարհում) սատկած գազանիկ հայտաբերելու դեպքում կատարվում է դիակի մանրէաբանական (վիրուսաբանական) և շճաբանական հետազոտություն: Կենդանիների մեջ վարակիչ հիվանդության հայտնաբերման դեպքում կարանտինի ժամկետը երկարացվում է ևս 1 ամսով՝ հաշված վերջին կենդանու սատկելու գրանցման օրից: Զանգվածային անկման դեպքում բոլոր կենդանիներին սատկացնում են, իսկ կենդանակացարանը (վիճարհում)՝ վարակազերծում: Ընկած կամ սատկացրած կենդանիների դիակները վարակազերծվում են: Առողջ կենդանիները կարանտինից հետո տեղափոխվում են լաբորատորիա: Միջատները պահվում են հատուկ սենյակներում (ինսեկտարիաներ)՝ դրանց տարածումը կանխող ապակյա տարրաներում: Հողվածոտանիների հետ իրականացվող աշխատանքում օգտագործվող ամանեղենն ախտահանվում է եռացման եղանակով: Մնացորդների վրա լցնում են ախտահանիչ լուծույթ կամ այրում են, գործիքները՝ եռացում են կամ այրում են կրակի վրա: Կենդանակացարանում (վիճարհում) և ինսեկտարիայում ողնաշարավորների և հողվածոտանիների շարժի հաշվառումը կատարվում է համարակալված և կարված (ժապավինված) մատյանի մեջ՝ նշելով որսի տեղը և ժամանակը, հետազոտության և կարանտինի արդյունքները: Կենդանակացարանից (վիճարհում) կամ ինսեկտարիայից ողնաշարավոր կենդանիների և հողվածոտանիների փոխանցումը այլ կազմակերպություններ հնարավոր է կազմակերպության ղեկավարի թույլտվությամբ՝ միայն կարանտինից հետո ծնված կենդանիներից:

Նշում 5

Վթարի դեպքում, երբ արտադրական գոտու օդի և անձնակազմի ախտածին կենսաբանական ազդակներով վարակման իրական կամ պոտենցիալ վտանգ է առաջանում, ստորաբաժանումներում, որտեղ աշխատանքներ են կատարվում ախտածին կենսաբանական ազդակների

հետ, պետք է լինի վթարի վերացման ծրագիր և հետազոտվող հարուցիչների նկատմամբ ակտիվ ախտահանող նյութերի պաշար: Այն ստորաբաժանումներում, որտեղ աշխատանքներ են կատարվում ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ, հատուկ առանձնացված տեղում պահվում են հիդրոփահանակ (ավտոմաքս), աշխատանքային (նախատեսված տուժածների զգեստափոխման համար) և պաշտպանական հագուստների (նախատեսված վթարի հետևանքները վերացնող աշխատակիցների համար) լրակազմեր, վթարային դեղարկղիկ:

Վթարային դեղարկղիկը պետք է պարունակի.

- 70՝ էթիլ սպիրտ (երկու սրվակ 100մլ),
- կալիում պերմանգանատի երկու կշռուկ 0.05%-անոց լուծույթ պատրաստելու համար (0.0125գ կալիում պերմանգանատ + 25մլ ջուր),
- հատուկ ազդեցության հակաբիոտիկների և քիմիաթերապևտիկ պատրաստուկների հավաքակազմ,
- թորած ջուր,
- ներարկիչ՝ հակաբիոտիկների լուծույթների պատրաստման համար,
- աչքի կաթոցիչներ,
- յոդի 5%-անոց թուրմ,
- կլոր ծայրերով մկրատ,
- վիրակապական միջոցներ (բամբակ, բինտ), լարան և անուշադրի սպիրտ:

Բացի վերոնշյալից վիրուսաբանական լաբորատորիայի դեղարկղիկում պետք է լինեն բորաթթվի 1%-անոց լուծույթ, ինտերֆերոն կամ ինտերֆերոնի ինդուկտոր, սնկաբանական լաբորատորիայի դեղարկղիկում՝ 1%-անոց բորաթթվի լուծույթ կամ լուծույթի պատրաստման համար նախատեսված կշռուկներ (0.25գ բորաթթու + 25մլ ջուր), բոտուլինային տոքսինի հետ աշխատող լաբորատորիայում՝ հոմոլոգիկ բոտուլինային հակատոքսիկ շիճուկներ:

□Մաքուր□ գոտում կամ բժշկական մեկուսարանում, կախված հարուցչի տեսակից և աշխատանքի բնույթից, պահվում է շտապ կանխարգելման միջոցների պաշար (դեղարկղիկ), ներառյալ հատուկ ազդեցության հակաբիոտիկների հավաքակազմ, շտապ կանխարգելման քիմիաթերապևտիկ պատրաստուկներ, ինտերֆերոն կամ ինտերֆերոնի ինդուկտորներ, հատուկ իմունազլոբուլիններ, հոմոլոգիկ բոտուլինային հակատոքսիկ շիճուկներ:

Պատրաստուկների պահպանման ժամկետները և դեղարկղիկի համալրվածությունը ստուգվում է ստորաբաժանման ղեկավարի կողմից նշանակած պատասխանատու բժշկը կամ մեկուսարանի բժշկը:

Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող կազմակերպություններում մշակվում են հնարավոր վթարների (վթարային իրավիճակներ) տարբերակներ և որոշվում է կազմակերպության աշխատակիցների և ղեկավար անձանց այդ պայմաններում գործողությունների կարգը:

Դրա հիման վրա կազմվում է ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ կատարվող աշխատանքի ժամանակ առաջացած վթարների վերացմանն ուղղված միջոցառումների ծրագիր, որը համաձայնեցվում է կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախմբի հետ և հաստատվում կազմակերպության ղեկավարի կողմից:

Վթարի վերացման միջոցառումների ծավալը կախված է կատարվող աշխատանքի բնույթից, հարուցչի տեսակից և հատկություններից, վթարի մասշտաբներից.

- վթարներ ախտածին կենսաբանական ազդակների ցայտացրմամբ, այսինքն՝ աէրոզոլների առաջացմամբ (հեղուկ կուլտուրաներ պարունակող փորձանոթների և սրվակների ամբողջականության խախտում, կոնդենսատով ազարի վրա կուլտուրաներ պարունակող թասերի և փորձանոթների ամբողջականության խախտում, կաթոցիչից կամ ներարկիչից մանրէային կախույթի ցայտացում, վարակված կենդանիների և հիվանդ մարդկանց դիակների հերձման ժամանակ հյուսվածքային հեղուկի ցայտացում, ախտածին կուլտուրաների չորացման ժամանակ վակուումային սարքերի վթարներ, ինչպես նաև օդի և շրջապատող առարկաների հպավարակումով (կոնտամինացիա) ուղեկցվող վթարներ, օրինակ՝ ստորաբաժանումների միջև կամ ավտոկլավի սենյակ ախտածին կենսաբանական ազդակների տեղափոխման ժամանակ առաջացած վթարներ),

- վթարներ առանց ախտածին կենսաբանական ազդակների ցայտացրման (բաժակի, փորձանոթի, սրվակի, բյուրեղարար գործիքի ծայրին վարակված նյութ պարունակող օղակներով դիպչելը, կենսաբանական նյութ պարունակող Պետրիի թասերի, փորձանոթների և սրվակների ճաքերը և ցանքսից հետո օդը վառելու ժամանակ կարծր մասնիկի ընկնելը սեղանի վրա և այլն),

- վթարներ մաշկային ծածկույթների ամբողջականության խախտմամբ,

- վթարներ մեկուսացնող կոստյումի կամ պնևմոկոստյումի ամբողջականության խախտմամբ

Աշխատակիցների գործողությունների կարգը վթարների ժամանակ.

. Ախտածին կենսաբանական ազդակների ցայտացրումով վթարների դեպքում.

- սենյակում գտնվող բոլոր անձիք անմիջապես դադարեցնում են աշխատանքը և, պահելով շնչառությունը, դուրս գալիս վարակված սենյակից նախաբոքս, պինդ փակում են դուռը, միացնում վթարային ազդանշանիչը և կատարվածի մասին հայտնում ստորաբաժանման ղեկավարին,

- ձեռքերը մշակում են ախտահանող լուծույթով կամ սպիրտով, եթե դեմքը պաշտպանված չի եղել, այն մշակում են 70° էթիլ սպիրտով,

- աչքերի, քթի և բերանի լորձաթաղանթները մշակում են վթարային դեղարկղիկի պատրաստուկներով, քիթը և կոկորդը ողողում են 70° էթիլ սպիրտով, քթի մեջ կաթեցնում են կալիումի պերմանգանատի 1:100000 լուծույթ կամ բորաթթվի 1%-անոց լուծույթ, իսկ վիրուսների հետ կապված վթարների դեպքում՝ քթի մեջ կաթեցնում են նաև ինտերֆերոն կամ ինտերֆերոնի ինդուկտոր,
- պաշտպանական հագուստը՝ սկսած գլխաշորից, առատորեն թրջում են ախտահանող լուծույթով, հանում այն և ընկղմում ախտահանող լուծույթի մեջ կամ տեղավորում ավտոկլավի համար նախատեսված բիքսի մեջ,
- մարմնի բաց մասերը մշակում են 70° էթիլ սպիրտով,
- ընդունում են հիգիենիկ ջրացնցուղ
- հագնում են մաքուր աշխատանքային հագուստ
- աչքերի (կարելի է նաև քթի) մեջ կաթեցնում են հակաբիոտիկների և այլ միջոցների լուծույթներ, որոնց նկատմամբ զգայուն է հետազոտվող հարուցիչը,
- մաշկի բաց հատվածների վրա բոտուլինային տոքսինի ընկնելու դեպքում մաշկը լվանում են մեծ քանակությամբ օճառաջրով (լվացման ջրերը ախտահանում են ավտոկլավում),
- բոտուլինային տոքսինի հետ աշխատանքի ժամանակ առաջացած վթարների դեպքում աչքերը և բերանը լվանում են ջրով և 10 ՄՄ/մլ նոսրացված հակատոքսիկ շիճուկով, ներարկում են շիճուկ կամ անատոքսին
- ախտածին կենսաբանական ազդակների այլ տեսակների հետ աշխատանքների ժամանակ առաջացած վթարների դեպքում ներարկվում է իմունոգլոբուլին կամ կատարվում է շտապ քիմկանխարգելում՝ հաշվի առնելով ախտածին կենսաբանական ազդակների տեսակը և պատրաստուկների առկայությունը,
- եթե վթարը տեղի է ունեցել անհայտ հարուցչի հետ աշխատանքի ժամանակ, օգտագործվում են պահեստային հակաբիոտիկների համակցություններ,
Ախտահանիչ միջոցառումների անցկացման կարգը.
- վթարի վերացմանը մասնակցող աշխատակիցները հագնում են I տիպի հակաժանտախտային կոստյում կամ մեկուսացնող կոստյում
- մշակման համար օգտագործվում են համապատասխան վարակիչ ազդակի նկատմամբ արդյունավետ ախտահանիչ լուծույթ
- սենյակի ախտահանումը կատարվում է հիդրովահանակով (ավտոմաքսով) ախտահանիչ լուծույթի ցրցայտման եղանակով՝ սկսած մուտքի դռնից, շարժվելով մշակվող տարածքով և ջրարկելով առջևում գտնվող բոլոր առարկաները (հատակ, պատեր, առաստաղ) և օդը
- առաջնային մշակումից երկու ժամ անց ախտահանիչ լուծույթով թրջված բամբակե խճուճներով հավաքում են կոտրված ամանեղենի կտորները՝ ընկղմելով դրանք ախտահանիչ լուծույթով տարողության մեջ: Վթարի պահին աշխատանքային մակերեսներին գտնվող, ցանքսեր

պարունակող լաբորատոր ամանեղենը ընկղմում են ախտահանող լուծույթով տարողության մեջ կամ վերցնում են ախտահանող լուծույթով թրջված անձեռոցիկով և տեղավորում ավտոկլավի համար նախատեսված տարողության մեջ,

- ախտահանումից հետո սենյակի օդը և մակերեսները վարակագերծվում են մանրէասպան լամպերով,
- արտածող օդափոխությունն ախտահանման ողջ ընթացքի ժամանակ պետք է միացված լինի,
- ախտահանումը վերջացնելուց հետո աշխատակիցը դուրս է գալիս նախաբոքս և հանում պաշտպանական հագուստը՝ ընկղմելով այն ախտահանիչ լուծույթի մեջ,
- երկու ժամ անց սենյակը մաքրվում է, որից հետո կարելի է վերսկսել աշխատանքը:

Ախտածին կենսաբանական ազդակների առանց ցայտացրման ուղեկցվող վթարի դեպքում.

- սենյակից դուրս չգալով՝ աշխատակիցները ախտահանիչ լուծույթով թրջված բամբակե խծուծներով ծածկում են ախտածին կենսաբանական ազդակով օբյեկտի մակերեսի աղտոտման վայրը,
- միացնում են վթարային ազդանշանիչը, կանչում ստորաբաժանման ղեկավարին կամ նրան փոխարինող անձին և շարունակում վթարի վայրի ախտահանման աշխատանքները,
- ախտահանումից հետո աշխատակիցը դուրս է գալիս սենյակից, հանում պաշտպանական հագուստը և ընկղմում ախտահանիչ լուծույթի մեջ
- մարմնի բաց մասերը մշակում են ախտահանիչ լուծույթով կամ 70° էթիլ սպիրտով

Մաշկային ծածկույթների ամբողջականության խախտմաբ ուղեկցվող վթարների դեպքում.

- աշխատանքը դադարեցվում է
- միացվում է վթարային ազդանշանիչը
- ձեռքերը մշակում են ախտահանիչ լուծույթով, հանում են ձեռնոցներն ու ախտահանիչ լուծույթի մեջ վերքից դուրս մղում արյունը
- վերքի վրա 4-5 րոպե տևողությամբ դնում են ախտահանիչ լուծույթով կամ 70° էթիլ սպիրտով թրջոց
- սիբիրախտի հարուցիչի հետ աշխատանքի դեպքում վերքը խնամքով լվանում են օճառաջրով և վերքի վրա քսում են յոդի 5%-անոց թուրմ առանց ախտահանիչ լուծույթի կիրառման
- I-II խմբերի վիրուսների հետ աշխատանքի դեպքում արյունը դուրս են մղում չոր, մանրէազերծված անձեռոցիկի մեջ և վերքը մշակում են յոդի 5%-անոց թուրմով՝ առանց ախտահանիչ լուծույթի կիրառման
- բոտուլինային տոքսինի հետ աշխատանքի դեպքում վերքը լվանում են ջրով և նոսրացված հակաբոտուլինային շիճուկով (10 ՄՄ/մլ)

Մեկուսացնող կոստյումի կամ պնևմոկոստյումի ամբողջականության խախտմամբ ուղեկցվող վթարների դեպքում անհրաժեշտ է.

- վերացնել վնասման պատճառը ձեռքի տակ գտնվող միջոցներով (ախտահանիչ լուծույթով թրջված անձեռոցիկ, կորնցանգ, սպեղանի)
- իրականացնել պնևմոկոստյումի արտաքին մակերեսի ախտահանում և, հնարավորության դեպքում, չանջատվելով օդամատակարարման համակարգից, հետևել դեպի սանթոդարան. այդ դեպքում օդամատակարարման համակարգի օդաբաշխիչ կետերի միջև փոխարկման գործողությունները կատարում է զուգընկերը:

Ձեռնոցների պատռվածքի դեպքում, նրա վրայից հագնում են պահեստային ձեռնոցները, իսկ կոստյումի մակերեսի վարակազերծման ժամանակ հանում են պահեստային և պատռված ձեռնոցները և դրանք ներսից ու դրսից մշակում ախտահանիչ լուծույթով:

□Վարակիչ□ գոտում աշխատող պնևմոկոստյումով աշխատակցի գիտակցության կորստի դեպքում նրան օգնություն է ցույց տալիս զուգընկերը: Նա ստուգում է պնևմոկոստյում օդի մուտքի առկայությունը, անհրաժեշտության դեպքում միացնում է օդամատակարարման համակարգի օդաբաշխիչ կետին և միջոցներ է ձեռնարկում տուժածին դուրս բերելու համար:

Ստորաբաժանման ղեկավարը կազմակերպում է սանիտարական տրանսպորտով տուժածի տեղափոխումը հատուկ բժշկական կազմակերպություն, տեղի ունեցածի մասին հայտնում է կազմակերպության ղեկավարին և միջոցներ ձեռնարկում վթարային ջոկատի ուժերով վթարի տեղայնացման և վերացման ուղղությամբ:

□Վթար□ ազդանշանի դեպքում ազդանշան ընդունող աշխատակիցը վթարի մասին հայտնում է ստորաբաժանման ղեկավարին կամ նրան փոխարինող մասնագետին: Ստորաբաժանման ղեկավարը վթարի մասին հայտնում է կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախմբին և կազմակերպության ղեկավարին:

Վթարի վայր ժամանած ստորաբաժանման ղեկավարը և կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախմբի ներկայացուցիչը գնահատում են իրավիճակը, որոշում են վթարի հետևանքների տեղայնացման և վերացման միջոցառումների ծավալը և զեկուցում կազմակերպության ղեկավարին, կազմակերպում և հսկողություն սահմանում վթարի վերացմանը մասնակցող աշխատակիցների գործողությունները:

Ստորաբաժանման ղեկավարը և տուժածները գրավոր բացատրագրեր են ներկայացնում կազմակերպության ղեկավարին: Բացատրագրերում պետք է արտացոլված լինեն վթարի ժամը և տեղը, կատարվող աշխատանքի բնույթը, վթարի հանգամանքները, միկրոօրգանիզմի տեսակը, ախտաձևության խումբը, վիրուլենտությունը, զգայունությունը հակաբիոտիկների նկատմամբ, աշխատանքի ժամանակ կենսաբանական անվտանգության պահանջների խախտումների առկայությունը, ձեռնարկված միջոցառումները:

Կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախմբի նախագահը զեկուցագիր է ներկայացնում կազմակերպության ղեկավարին, որտեղ մանրամասն շարադրում է հետևյալ տեղեկությունները. վթարի ամսաթիվը և ժամը, տուժածների անունները և պաշտոնները, վթարի բնույթը, հարուցչի մանրամասն նկարագրությունը, տեղեկություն տուժածների պատվաստման և փորձի

ընթացքի մասին, առաջարկներ վթարի հետևանքների վերացմանն ուղղված միջոցառումների ծավալի մասին և գրանցում վթարների և պատահարների մատյանի մեջ:

Ձեկուցագրի հիման վրա կազմակերպության ղեկավարը վավերացնում է վթարի հետևանքների վերացմանն ուղղված հետագա գործողությունները՝ վթարների վերացմանն ուղղված միջոցառումների ծրագրին համապատասխան:

Վթարի վերացումից, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև աշխատակցի կանխարգելիչ բուժումից կամ մեկուսացումից հետո, կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախմբի նախագահը կազմում և համապատասխան մատյանում գրանցում է ընդհանուր եզրակացություն:

Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքների ժամանակ տեղի ունեցած բոլոր դժբախտ պատահարների և սխալների մասին աշխատակիցները տեղյակ են պահում ստորաբաժանման ղեկավարին կամ կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախմբի ներկայացուցչին:

Ստորաբաժանման ղեկավարը կարող է ժամանակավորապես (մինչև կազմակերպության ղեկավարի որոշման ընդունումը) կենսաբանական նյութի հետ աշխատանքից ազատել սույն կարգի պահանջները խախտած անձանց:

Սույն կարգը հաճախակի խախտող անձիք կարող են հեռացվել ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքից կազմակերպության ղեկավարի հրամանով:

Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի ժամանակ տեղի ունեցած վթարների մասին, երբ նշանակվում է կանխարգելիչ բուժում, կազմակերպության ղեկավարը պարտավոր է տեղեկացնել ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչություն:

Ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատող բոլոր ստորաբաժանումներում տարին մեկ անգամ իրականացվում են վթարների վերացման ծրագրային վարժական պարապմունքներ:

Նշում 6

Ախտածնության I-II խմբերի միկրոօրգանիզմաների հետ աշխատանքի անվտանգության պահանջների կատարման հսկողությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության մարմինները: Յուրաքանչյուր կազմակերպությունում, որտեղ աշխատում են ախտածնության I-II խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ ստեղծվում է կենսաբանական անվտանգության պահանջների պահպանման հսկողության հանձնախումբ, որի աշխատանքի կազմակերպման կանոնակարգը հաստատում է Առողջապահության նախարարը: Ախտածնության I - II խմբերի ախտածին

կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի ժամանակ կենսաբանական անվտանգության պահանջների կատարման հարցերի մեթոդական ղեկավարումը և աշխատանքի այդ բաժնի վերաբերյալ գործունեության վերլուծությունը իրականացվում է ԾՀատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման կենտրոնի պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից:

Նշում 7

1-2 -րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառում, պահպանում, հանձնում և տեղափոխում

Հավաքածուի (կոլեկցիոն) 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ճիշտ պահպանման համար պատասխանատու անձը որոշվում է կազմակերպության ղեկավարի կողմից՝ հրամանով:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառում և պահպանում

Ստորաբաժանումները, որոնք կատարում են ախտորոշիչ հետազոտություններ 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հայտնաբերման նպատակով կամ աշխատում են նրանց հետ, ախտածին կենսաբանական ազդակների շարժի և պահպանման հաշվառումը վարում են հետևյալ ձևերով՝

- ձև N Ա-1/հ՝ ԾՀետազոտության (նույնականացման) և պահպանման համար ստացված ախտածին կենսաբանական ազդակների գրանցման մատյան,
- ձև N Ա-2/հ՝ ԾԱնջատված միկրոօրգանիզմների հաշվառման մատյան,
- ձև N Ա-3/հ (N Ա-3 ա/հ)՝ ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների շարժի հաշվառման մատյան,
- ձև N Ա-7/հ՝ ԾԱշխատանքային հավաքածուում առկա ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառման մատյան,
- ձև N Ա-9/հ՝ ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների վարակազերծման մատյան: Հաշվառման փաստաթղթերի ձևերը ներկայացված են հավելված 1-ում:

Բոլոր հավաքածուները 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառումը և պահպանումն իրականացնում են ըստ հետևյալ ձևերի՝

- ձև N Ա-1/հ՝ ԾՀետազոտության (նույնականացման) և պահպանման համար ստացված ախտածին կենսաբանական ազդակների գրանցման մատյան,
- ձև N Ա-3/հ (N Ա-3 ա/հ)՝ ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների շարժի հաշվառման մատյան,
- ձև N Ա-4/հ՝ ԾՀավաքածուի ախտածին կենսաբանական ազդակների գույքագրման մատյան,
- ձև N Ա-5/հ՝ ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների բացթողնման մատյան,
- ձև N Ա-6/հ՝ ԾՀավաքածու ախտածին կենսաբանական ազդակների անհատական հաշվառման քարտ,

- ձև N Ա-7/հ՝ ՝ ԾԱշխատանքային հավաքածուում գտնվող ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառման մատյան,
- ձև N Ա-8/հ՝ ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների լիոֆիլացման մատյան,
- ձև N Ա-9/հ՝ ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների վարակազերծման մատյան: Հավաքածուների 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների շարժը գրանցվում է ԾԱխտածին կենսաբանական ազդակների շարժի հաշվառման մատյանում՝ ձև N Ա-3/հ (N Ա-3 ա/հ), ընդ որում՝ ամեն տեսակն առանձին: Ախտորոշիչ նպատակներով օգտագործվող, ինչպես նաև պատվաստանյութային և արտադրական շտամները, հաշվառվում են որպես հավաքածու (կոլեկցիոն) շտամներ:

Ստացված շտամների վերջնական նշանը (համարը) տրվում է միայն հավաքածուներում: ԾՀավաքածուի ախտածին կենսաբանական ազդակների գույքագրման մատյանի Ծ (ձև N Ա-4/հ) և ԾՀավաքածուի ախտածին կենսաբանական ազդակների անհատական հաշվառման քարտի Ծ (ձև N Ա-6/հ) համապատասխան սյունակում հատուկ նշանով գրում են հավաքածու մուտք գործած շտամի անվանումը և համարը:

Հավաքածուի շտամի համարը և կողը չեն փոխվում շտամի հանձնման (փոխանցման) ժամանակ: Շտամի ոչնչանալու դեպքում նույն համարի և կողի տակ չեն գրանցվում նոր ստացված շտամներ:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ փորձարարական աշխատանքներ կատարող ստորաբաժանումներում հաշվառումը տարվում է ըստ N Ա-3/հ (Ա-3 ա/հ) և N Ա-7/հ ձևերի:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների շտամների ոչնչացումը բոլոր ստորաբաժանումներում ձևակերպվում է Ծ1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ոչնչացման արձանագրությունով՝ (ձև N Ա-11/հ, հավելված 2):

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հաշվառման բոլոր մատյանները համարակալվում, կարվում, կնքվում են և պահվում դրանց վարման համար պատասխանատու անձի մոտ: Մատյաններում գրանցումները համապատասխանեցվում են մյուս փաստաթղթերի հետ՝ Ծ1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ոչնչացման արձանագրություն՝ (ձև N Ա-11/հ), ԾԼաբորատորիայում (բաժնում, կազմակերպությունում) 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնման (փոխանցման) արձանագրություն՝ (ձև N Ա-12/հ, հավելված 2) և այլն:

կետերում թվարկված բոլոր ավարտված մատյանները (քարտերը) պահվում են ստորաբաժանումներում 3 տարի տևողությամբ: N Ա-3/հ (Ա-3 ա/հ) և N Ա-9/հ ձևերը ոչնչացվում են համապատասխան արձանագրությամբ: Ախտորոշիչ և հետազոտական լաբորատորիաներում՝ N Ա-1/հ, N Ա-2/հ, N Ա-7/հ ձևերը և նույնականացման մատյաններն հանձնվում են արխիվ: Բոլոր հավաքածուներում՝ Ա-1/հ, Ա-4/հ, Ա-5/հ, Ա-6/հ, Ա-7/հ և Ա-

Ց/հ ձևերի ավարտված մատյանները հանձնվում են արխիվ: Արխիվում մատյանների պահման ժամկետը որոշվում է ՀՀ առողջապահության նախարարի հրամանով:

Ախտաձին կենսաբանական ազդակ պարունակող տարողություններն ունենում են հստակ, չվացվող գրառումներ կամ ամուր սունձված պիտակներ՝ վրան նշված ախտաձին կենսաբանական ազդակների անվանումը, շտամի համարը և լիոֆիլացման (փոխացանքսի) ամսաթիվը: Տոքսիններով տարողությունների պիտակի աջ ստորին անկյունում կարմիր գույնով լրացուցիչ դրոշմ է դրվում:

Հավաքածուներում 1-2-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակները պահվում են լիոֆիլացված կամ սառեցված վիճակում, պինդ կամ հեղուկ սննդային միջավայրերի վրա, ինչպես նաև պահածոյացնող նյութում՝ օրգանների և հյուսվածքների կախույնների ձևով:

Գիտահետազոտական ինստիտուտների ստորաբաժանումներում թույլատրվում է պահել լիոֆիլացված վիճակում ախտաձին կենսաբանական ազդակների 2-րդ խմբի (վիրուսներ), ինչպես նաև ավիրուլենտ, հանձնախմբով ստուգված 1-2-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակները, որոնց ցուցակը հաստատում է կազմակերպության ղեկավարը: 1-2-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակ պարունակող լիոֆիլացված սրվակների բացումը ձևակերպվում է օՑանքսի կամ ոչնչացման նպատակով 1-2-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակ (ների) չոր սրվակի բացման արձանագրությունով (ձև N Ա-10/հ, հավելված 2):

Ախտաձին կենսաբանական ազդակների կուլտուրաները պահվում են սառնարաններում (չհրկիզվող պահարաններում)՝ առանձին, ըստ խմբերի: Տարբեր խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակները միասին պահել թույլատրվում է առանձին, փակվող կափարիչներով, չջարդվող տարողություններում: Տարողությունները կնքվում են, դրսից կամ ներսում դրվում է պահվող ախտաձին կենսաբանական ազդակների ցուցակը և տարողությունների քանակը:

Արտադրական ստորաբաժանումներում պատվաստանյութերի համար նախատեսված ախտաձին կենսաբանական ազդակները պահվում են առանձին սենյակներում, հավաքածուների պատվաստանյութային շտամները՝ առանձին սառնարանում (պահարանում), որտեղ բացակայում են այլ ախտաձին կենսաբանական ազդակներ, հետազոտական և ախտորոշիչ ստորաբաժանումներում՝ առանձին տարողություններում:

Կազմակերպությունում ախտաձին կենսաբանական ազդակների հանձնում (փոխանցում)

Ստորաբաժանման ներսում 1-2-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակների հանձնումը մի աշխատակցից մյուսին իրականացվում է նրա ղեկավարի գրավոր թույլտվությամբ:

1-2-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակների հանձնումը (փոխանցումը) մի ստորաբաժանումից մյուսին իրականացվում է կազմակերպության ղեկավարի գրավոր թույլտվությամբ:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների բացթողումը ձևակերպվում է Լաբորատորիայում (բաժնում, կազմակերպությունում) 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնման (փոխանցման) արձանագրությունով (ձև N Ա-12/հ, հավելված 2) և գրանցվում է մասնագիտացված հավաքածուների համար նախատեսված ԸԱխտածին կենսաբանական ազդակների բացթողման մատյանում (ձև N Ա-5/հ, հավելված 1):

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների պահպանման համար պատասխանատու աշխատակցի ժամանակավոր բացակայության դեպքում (արձակուրդ, գործուղում և այլն) կազմակերպության (ստորաբաժանման) ղեկավարի թույլտվությամբ ախտածին կենսաբանական ազդակների Ը1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ժամանակավոր պահպանման համար (ժամանակավոր պահպանումից հետո) հանձնման (փոխանցման) արձանագրությունով (ձև N Ա-13/հ, հավելված 2) հանձնվում է մեկ այլ աշխատակցի՝ փոխացանքսի իրավունքով կամ առանց փոխացանքսի իրավունքի:

Ժամանակավոր պահպանման համար հավաքածու ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնումն իրականացվում է միայն կազմակերպության ղեկավարի գրավոր կարգադրությամբ՝ կազմելով Ը1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ժամանակավոր պահպանման համար (ժամանակավոր պահպանումից հետո) հանձնման (փոխանցման) արձանագրություն (ձև N Ա-13/հ, հավելված 2):

Կազմակերպության սահմաններից դուրս ախտածին կենսաբանական ազդակի (ների) հանձնում (փոխանցում)

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնումը մի կազմակերպությունից մյուսին կատարվում է միայն կազմակերպության ղեկավարի ստորագրությամբ և կնիքով հաստատված պաշտոնական հայտով: Պահանջվող ազդակների նշանները դնելիս օգտագործում են ընդունված անվանացուցակը: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ստացման հայտում գրվում է միկրոօրգանիզմների հետ աշխատանքի թույլտվության առկայության մասին՝ նշելով համարը և տրման ամսաթիվը: Հանձնումը կատարվում է միայն ախտածին կենսաբանական ազդակները տրամադրող կազմակերպության ղեկավարի գրավոր թույլտվությամբ՝ կազմելով ԸԿազմակերպության սահմաններից դուրս 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնման (փոխանցման) արձանագրություն (ձև N Ա-14/հ, հավելված 2):

1-4-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների տեղափոխումը կազմակերպությունների միջև իրականացվում է այնպիսի փոստային կապի միջոցով, որտեղ այս գործառույթն իրականացնում է վտանգավոր բեռների տեղափոխման վերաբերյալ ուսումնական դասընթացն ավարտած անձը (անձինք): Ախտածին կենսաբանական ազդակների ստացման ժամանակ տվյալ անձը ներկայացնում է լիազորագիր և անձը հաստատող փաստաթուղթ: Նա պատասխանատվություն է կրում օրենքով հաստատված կարգով ախտածին կենսաբանական ազդակները տեղ հասցնելու համար:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակներն ուղարկում են հատուկ կապով կամ 2 անձի միջոցով, որոնք ծանոթ են կենսաբանական անվտանգության պահանջներին: Նրանցից մեկն ունենում է բժշկական (կենսաբանական, անասնաբուժական) կրթություն և 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ աշխատանքի թույլտվություն:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների տեղափոխման ժամանակ բոլոր տեսակի զննումները և ստուգումները բացառելու նպատակով, տվյալ անձին տրվում է տեղեկանք (հավելված 3):

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների ծանրոցի, փաթեթի պարունակության մասին կազմվում է ուղեկցող նամակ կազմակերպության պաշտոնական բլանկի վրա: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների համար լրացուցիչ կազմվում է փաթեթավորման ակտ 2 օրինակից: Նշված փաստաթղթերի առաջին օրինակները տեղավորում են ախտածին կենսաբանական ազդակների փաթեթի մեջ: Փաստաթղթերի պատճենները մնում են ուղարկողի մոտ: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակներ ստացող կազմակերպությունը կազմում է փաթեթի բացման ակտ և ախտածին կենսաբանական ազդակների ընդունումը հաստատող նամակի հետ միասին այն ուղարկում է հանձնող կազմակերպությանը:

Ուղարկող կազմակերպությունը ցանկացած տեսակի շտապ կապի միջոցով հայտնում է ստացող կազմակերպությանն ախտածին կենսաբանական ազդակների ուղարկման ամսաթիվը և տրանսպորտի տեսակը:

1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակները հանձնում են լիոֆիլացված վիճակում կամ պինդ սննդային միջավայրի վրա: Տոքսինների, վիրուսների (ախտածին կենսաբանական ազդակներ պարունակող օրգանների, հյուսվածքների և դրանց կախուկների) հանձնումը թույլատրվում է պահածոյացնող հեղուկներում կամ սառեցված վիճակում:

Ախտածին կենսաբանական ազդակների տեղափոխումն իրականացվում է հերմետիկ փակված տարողություններում՝ զոդված և գլանված սրվակներ, փորձանոթներ, փակված (կնքված) հաստ ապակյա կամ պլաստմասե ձողիկներ, ինչպես նաև հերմետիկ փակված (պարաֆինով և այլն) խցանով փորձանոթներ: Ախտածին կենսաբանական ազդակներով տարողությունները փաթաթվում են լիզինով կամ հիգրոսկոպիկ բամբակով, տեղավորում են մետաղյա ամուր փակվող տուփի մեջ՝ ախտածին կենսաբանական ազդակներով տարողությունների տեղաշարժման հնարավորությունը տեղափոխման ժամանակ բացառելու, հետևաբար՝ ամբողջականության խախտումից խուսափելու համար: Կլանող (ներծծող) նյութով ախտածին կենսաբանական ազդակներով տարողությունները փաթաթվում են բավարար քանակով՝ փաթեթավորման վնասվածքի դեպքում ամբողջ հեղուկի ներծծումն ապահովելու համար: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակներ պարունակող տարողությունով տուփը փաթաթում են թղթով (կարում են կտորով), քուղակապում, զմռսում և կնքում: Փոստով կամ հատուկ կապով ուղարկման ժամանակ փաթեթավորված տուփը (պենա) լրացուցիչ փաթաթում են բամբակով, տեղավորում ամուր փայտյա ծանրոցային արկղի մեջ այնպես, որ բացառվի արկղում տուփի տեղաշարժը: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների արկղը երեսպատում են կտորով, զմռսում և

կնքում կամ կապարակնքում են: Ծանրոցի արկղի հասցեի մասում դրոշմվում է հատուկ պիտակ՝ Վտանգավոր է, տեղափոխման ժամանակ չբացել՝ նշումով: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակներով վարակված կենդանի կենդանիների և հողվածոտանիների տեղափոխումն արգելվում է: 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների տեղափոխման ժամանակ վթարների, աղետների, կորստի և հափշտակության դեպքում անհապաղ տեղեկացվում է ԱՆ պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչություն, ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն, ՀՀ ոստիկանություն՝ պատահարի վայրի պաշտպանության, հետևանքների վերացման և կորուստի կամ գողոնի որոնումը կազմակերպելու համար: Այդ փաստի մասին տեղեկացվում են ախտածին կենսաբանական ազդակներ ուղարկող և ստացող կազմակերպությունները:

Կազմակերպության կողմ

Կազմակերպության	Առաջնային հաշվառման փաստաթուղթ անվանում
.....	ձև N Ա-11/հ
	Հաստատված է՝

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

.....

(Ա.Ա.Հ.)

„.....“

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ՈՂՆՉԱՑՄԱՆ

200 ..... N .....

Մենք, ներքոստորագրողներս, -----

(Ա.Ա.Հ.)

համաձայն-----

(թույլտվություն տվողի Ա.Ա.Հ. և պաշտոն)

-----թույլտվության

(թույլտվության N և ամսաթիվ)

ոչնչացրեցինք ախտածին կենսաբանական ազդակի -----

(տեսակի անվանում,

շտամի N, օբյեկտների քանակ և այլն)

ավտոկլավում ----- կամ

(ավտոկլավի ռեժիմ)

ընկղմումով-----

(ախտահանիչ նյութի անվանում, խտություն և վարակազերծման ժամանակ)

Ախտածին կենսաբանական ազդակի ոչնչացման ամսաթիվ-----

Ստորագրություններ

ՄԱՅՈՒՆՆԵՐՆԵՐԻ
ՕՒՆ 2-12/Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՔՐԻՄԻՆԱԼ ԿՈԴԵՔՍՏ

ՔՐԻՄԻՆԱԼ ԿՈԴԵՔՍՏ

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

.....
(Ա.Ա.Հ.)

„.....“

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՅՈՒՆ (ԲԱԺՆՈՒՄ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ)

1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ

ՀԱՆՁՆՄԱՆ (ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ)

200 ..... N .....

Մենք, ներքոստորագրողներս, -----

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի հանձնողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի ստացողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

Կազմեցինք սույն արձանագրությունն առ այն, որ լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչի

կարգադրության համաձայն-----

կատարվել է ախտածին կենսաբանական

ազդակի հանձնում -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ և այլ)

Հանձնման ամսաթիվը -----

Հանձնեց -----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Ընդունեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Կազմակերպության կողմ

Ի 3 ՄԱՅԻ՝ ճԱՅՈՒՅԻ
Օ՝ N 2-13/Ո

2 ԵՅ ԿՅՅՈՒՅԻ ՆՅ ԲԻՅ ԵՍՅԻ ԺՅՅԻ ԿՅՅՈՒՅԻ ԿՅՅՈՒՅԻ

ԹՅՅԻ ԿՅՅԻ ԿՅՅԻ

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

„-----“ „-----“

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ (ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԻՑ ՀԵՏՈ) ՀԱՆՁՆՄԱՆ (ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ)

2 0 0-----թ. N -----

Մենք, ներքոստորագրողս, -----

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի հանձնողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի ստացողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

կազմեցինք սույն արձանագրությունն առ այն, որ լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչի

կարգադրության համաձայն-----

կատարվել է ախտաճին կենսաբանական

ազդակի հանձնում -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ,

հանձնման պայմաններ՝ փոխացանքսի իրավունքով կամ առանց փոխացանքսի և այլն)

տեղավորված -----

կնիքված -----

(կնիքի դրոշմվածք, կնիքի տիրոջ Ա.Ա.Հ.)

Նշված ախտաճին կենսաբանական ազդակները գտնվում են -----

(սենյակի, չիրկիզվող պահարանի և սառնարանի N)

Միաժամանակ հանձնված են -----

(հաշվառման փաստաթղթերի անվանում,

չիրկիզվող պահարանի բանալի և այլն)

Հանձնման ամսաթիվ-----
Հանձնեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Ընդունեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Կազմակերպության կողմ

Ի ՅՈՒՆԻՍԵՖ
Օ՝ N 2-14/Ն

ՀԵՅՏՎՅՈՒՄՆԵՐԻ ԵՄՍԿՆԻ ԵՎ ԵՄՍԿՆԻ ԵՎ ԵՄՍԿՆԻ ԵՎ ԵՄՍԿՆԻ

ԾՅԵՐՅԻ ԻՅԻՅԻՅԻ

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

„-----“

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2 0 0-----թ. N -----

Պարտադիր չէ մասնագիտացված հավաքածուների համար

Մենք, ներքոստորագրյալներս, -----

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի հանձնողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի ստացողի պաշտոնը, Ա.Ա.Հ., կազմակերպության անվանումը)

կազմեցինք սույն արձանագրությունն առ այն, որ կազմակերպության ղեկավարի

կարգադրության համաձայն-----

կատարվել է ախտածին կենսաբանական ազդակի հանձնում -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ,

փաթեթավորման ձև և այլ)

Հանձնման ամսաթիվ-----

Հանձնեց -----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Ընդունեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Կամակերպության դրոշմ

Հսկող ծառայությունների

Կազմակերպության ղեկավար----- (ստորագրության)

Ջինանշանով կնիք

Կազմակերպության կողմ

Ի 3 ՄՅ 3 Ի ՊՆ ԳՆ ԿՆ ԿՆ ԿՆ ԿՆ
Օ՝ N 2-11/Պ

ՀՀ Կազմակերպության ղեկավարի
Գրասենյակի Կնիք

Քննարկի Կնիք

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

ՄԱՐԶԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ
2 0 0 ----- N -----

Մենք, ներքոստորագրյալներս, -----
(Ա.Ա.Հ.)

համաձայն-----

(թույլտվություն տվողի Ա.Ա.Հ. և պաշտոն)

-----թույլտվության

(թույլտվության N և ամսաթիվ)

ոչնչացրեցինք ախտածին կենսաբանական ազդակի -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ և այլն)

ավտոկլավում ----- կամ

(ավտոկլավի ռեժիմ)

ընկղմումով-----

(ախտահանիչ նյութի անվանում, խտություն և վարակազերծման ժամանակ)

Ախտածին կենսաբանական ազդակի ոչնչացման ամսաթիվ-----

Ստորագրություններ

Կազմակերպության կողմ

Ինքնիշխան Հանրապետության
Օրենսդրական կառուցվածքի
չեզոքացման մասին օրենքի
մասին

Հանրապետության Սահմանադրության
12-րդ հոդվածի 1-ին կետի
մասին

Օրենքի մասին

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՅՈՒՆ (ԲԱԺՆՈՒՄ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ)
1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ՀԱՆՁՆՄԱՆ (ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ)

2 0 0 ----- N -----

Մենք, ներքոստորագրողներս, -----

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի հանձնողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի ստացողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

Կազմեցինք սույն արձանագրությունն առ այն, որ լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչի

կարգադրության համաձայն-----

կատարվել է ախտաճիւն կենսաբանական

ազդակի հանձնում -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ և այլ)

Հանձնման ամսաթիվը -----

Հանձնեց -----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Ընդունեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Կազմակերպության կողմ

Ի ՅՄՅԻ՝ՊՊԻՊՊԻՊ
Օ՝ N 2-13/Մ

ՀՀ ԿՆՏՐՈԼԻ և ԿԱԿՈՒՅՑՆԵՐԻ
ՆԱԿԱՐԿՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ՔՅԵՐՅԻ ԻՅԻՂ՝

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՀԱՄԱՐ (ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԻՑ ՀԵՏՈ) ՀԱՆՁՆՄԱՆ (ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ)

2 0 0-----թ. N -----

Մենք, ներքոստորագրյալներս, -----

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի հանձնողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի ստացողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

կազմեցինք սույն արձանագրությունն առ այն, որ լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչի

կարգադրության համաձայն-----

կատարվել է ախտաձին կենսաբանական

ազդակի հանձնում -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ,

հանձնման պայմաններ՝ փոխացանքսի իրավունքով կամ առանց փոխացանքսի և այլն)

տեղավորված -----

կնիքված -----

(կնիքի դրոշմվածք, կնիքի տիրոջ Ա.Ա.Հ.)

Նշված ախտածին կենսաբանական ազդակները գտնվում են -----

(սենյակի, չիրկիզվող պահարանի և սառնարանի N)

Միաժամանակ հանձնված են -----

(հաշվառման փաստաթղթերի անվանում,

չիրկիզվող պահարանի բանալի և այլն)

Հանձնման ամսաթիվ-----

Հանձնեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Ընդունեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Կազմակերպության կողմ

Ի ՅՄՅԻ՝ ՊՆՊՆՊՆՊՆ
Օ՝ N 2-14/Ն

ՀԵՅՇՅՆՈՇՅՆ ՆՅԲԻՅԵՍՅՅ ԻՅԵԻՅ ԱճՈՏՅՅ ԵՅԻՅՅՅՅՅՅ

ԾՅԵԻՅ ԵՅ ԻՅԻՅՅ

Հաստատում եմ

Լաբորատորիայի (բաժնի) վարիչ

(Ա.Ա.Հ.)

„-----“

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՈՒՐՍ 1-2-ՐԴ ԽՄԲԵՐԻ ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ՀԱՆՁՆՄԱՆ (ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ)

2 0 0-----թ. N -----

Պարտադիր չէ մասնագիտացված հավաքածուների համար

Մենք, ներքոստորագրյալներս, -----

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի հանձնողի պաշտոն, Ա.Ա.Հ.)

(Ախտաձին կենսաբանական ազդակի ստացողի պաշտոնը, Ա.Ա.Հ., կազմակերպության անվանումը)

կազմեցինք սույն արձանագրությունն առ այն, որ կազմակերպության ղեկավարի

Կարգադրության համաձայն-----

Կատարվել է ախտաճին կենսաբանական ազդակի հանձնում -----

(տեսակի անվանում, շտամի N, օբյեկտների քանակ,

փաթեթավորման ձև և այլ)

Հանձնման ամսաթիվ-----

Հանձնեց -----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Ընդունեց-----

Ա.Ա.Հ., ստորագրություն

Հավելված 4

Կամակերպության դրոշմ

Հսկող ծառայությունների

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

ՀԱՏՈՒԿ ԲԵՌԻ ՏԵՂԱՓՈԽՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Տրվում է -----

(կազմակերպության անվանում,

-----ներկայացուցչին (ներին),

Ա.Ա.Հ., պաշտոն)

որ նա (նրանք) տեղափոխում է (են) հատուկ բեռ՝ ծանրոց-----

(Ախտածին կենսաբանական ազդակի անվանում)

Հատուկ բեռը փաթեթավորված է -----

(փաթեթի տեսք)

կնքված դրոշմվածքով և զմռսված ----- N-----

(լաբորատորիայի անվանում)

և տեղավորված սպիտակ կտորով կարված և նույն կնիքով կնիքված փայտյա ծանրոցային արկղի մեջ:

Հատուկ բեռը պայթուցավտանգ չէ, հրավտանգ չէ, ենթակա չէ բոլոր տեսակի զննման և ստուգման:

Հատուկ բեռի տեղափոխումը-----

(տրանսպորտի տեսակ)

թույլատրված է Մարդու համար ախտածնության 1-2-րդ խմբերի միկրոօրգանիզմների հաշվառման, պահպանման, հանձնման և տեղափոխման կարգի
հիման վրա:

Կազմակերպության ղեկավար----- (ստորագրության)

Զինանշանով կնիք

ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ ԵՎ ՆԿԱՐՆԵՐ

Franking (Յ ԶՆՅ ԿՍՅ ԿՇԹ)				
From (ահի՝ »ՕՇօ) :				
<hr/> <hr/> <hr/>	<table border="1"><tr><td>intectious substances label (i Յ ճՅ՝ՄՇ ԿՍ ԿՍՍՍՍՍՍՍ ԶՇ՝ Յ՝)</td><td>Registered (ՊճՅ ԿՍ՝ Յ՝ Մ՝ շ) LETTRE</td></tr></table>	intectious substances label (i Յ ճՅ՝ՄՇ ԿՍ ԿՍՍՍՍՍՍՍ ԶՇ՝ Յ՝)	Registered (ՊճՅ ԿՍ՝ Յ՝ Մ՝ շ) LETTRE	
intectious substances label (i Յ ճՅ՝ՄՇ ԿՍ ԿՍՍՍՍՍՍՍ ԶՇ՝ Յ՝)	Registered (ՊճՅ ԿՍ՝ Յ՝ Մ՝ շ) LETTRE			
<table border="1"><tr><td>green custom label (Մ Յ ԿՅՅ Զ ՍՅ ՍԵՅ ՍՇԿ ԶՇ՝ Յ՝)</td></tr></table>	green custom label (Մ Յ ԿՅՅ Զ ՍՅ ՍԵՅ ՍՇԿ ԶՇ՝ Յ՝)	<table border="1"><tr><td>To: (Ե՝ Յ զճՕՇ Յ ԿճՍՍՍ, Յ ½ Յ ԿճՍՍՍ, ՄՅ ԵՕ)»</td><td>Telephone number of the consignee</td></tr></table>	To: (Ե՝ Յ զճՕՇ Յ ԿճՍՍՍ, Յ ½ Յ ԿճՍՍՍ, ՄՅ ԵՕ)»	Telephone number of the consignee
green custom label (Մ Յ ԿՅՅ Զ ՍՅ ՍԵՅ ՍՇԿ ԶՇ՝ Յ՝)				
To: (Ե՝ Յ զճՕՇ Յ ԿճՍՍՍ, Յ ½ Յ ԿճՍՍՍ, ՄՅ ԵՕ)»	Telephone number of the consignee			

Հավելված 6

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՍՏՈՎ ԱՐԱԳ ՓԶԱՑՈՂ ՎԱՐԱԿԻՉ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՏԵՂԱՓՈԽՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱՑՄԱՆ ՊԻՏԱԿՆԵՐ

- Substances biologiques perissables, Matières biologiques perissables (Արագ փչացող կենսաբանական նյութեր)
- Biohazard sign (Կենսաբանական վտանգ)
- Cette étiquette ne peut être utilisée que par les laboratoires officiellement reconnus (Այս պիտակը կարող է օգտագործվել միայն պաշտոնապես ճանաչված լաբորատորիաների կողմից)
- Substances biologiques perissables usage médical (Բժշկական օգտագործման արագ փչացող կենսաբանական նյութեր)
- Infectious substance in case of damage or leakage immediately notify public health authority (Վարակիչ նյութ՝ վնասվելու դեպքում անհապաղ հայտնել Առողջապահության նախարարությանը)
- Dangereux Ne pas ouvrir pendant le transport (Վտանգավոր է, չբացել ուղարկման ժամանակ)
- Sans valeur commerciale (Կոմերցիոն արժեք չունի)
- Emballé selon les règles postales internationales de sécurité (Փաթեթավորված է անվտանգության միջազգային փոստային կանոնների համաձայն):

			քանակ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9

- Ախտորոշիչ հետազոտություններով զբաղվող լաբորատորիաներում ձև N Ա-1/հ փոխարինում են հաշվառման ձևերը (մատյաններ՝ ըստ առանձին տեսակի հետազոտությունների)
- 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակի գրանցման ժամանակ ծանոթության սյունակում (սյունակ 9) նշել շտամի կարգավիճակը

Կազմակերպության կողմ

Ի ՅՍՀՄ՝ «ՌԻՎԵՆՍ» ՅՍՀՄ՝----- Բաժնի, բաժանման՝----- լաբորատորիայի-----	ՀՀԿԿՄԿՄՍԿՄՍՍԿՄՍՍԿՄՍՍ Օ՝ N 2-2/Ն ԾՅԵ՝ ՅԻ ԻՅԻ չ՝
---	--

ԱՆՋԱՏՎԱԾ ՄԻԿՐՈՐԳԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ՇՏԱՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ

Պահել 3 տարի

Սկսված է -----

Մինչև „-----“ „-----“

Ավարտված է-----

ձև N Ա-2/հ

N h/h	Անալիզի N	Նմուշի վերցման հասցեն և ամսաթիվ	Ախտածին կենսաբանա կան ազդակի անվանում	Շտամի N	Անջատման աղբյուր	Անջատման ամսաթիվ	Ախտածին կենսաբանա կան ազդակի կարճ բնութագիր*	Ախտածին կենսաբանակա ն ազդակի կարգավիճակ**	Նշումներ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

* - ատիպիկի կամ տիպիկի դեպքում նշել տարբերիչ նշաններով

** - ոչնչացված է (ամսաթիվ, արձանագրության N), հանձնված է հավաքածու, կենտրոն և այլն (ամսաթիվ, արձանագրության N):

Կազմակերպության կողմից

Ի ՅՍՀՄ «ՌՃՏՈՒՅՄ ՅՄԻ ՅՂՈՍ----- Բաժնի, բաժանմունքի, ----- լաբորատորիայի-----	ՉԵՇՄՅՈՇՄ ՆՅԲԻՅԵՍՅԻ ԵՄ ԵՂՈՒՅՄ Օ՝ N Զ-Յ/Ն ԾՅԵՐ ԵՄ ԻՅԻ Ը՝
---	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	

1. Հաշվառման յուրաքանչյուր բաժին (բացի 1, 2, 23, 24) անհրաժեշտության դեպքում կարող են օգտագործվել առանձին
2. Ախտաձին կենսաբանական ազդակի ցանքսերն անկախ տարողության տեսակից հաշվառվում են միասին
3. 3-4-րդ խմբերի ախտաձին կենսաբանական ազդակի հետ ախտորոշիչ հետազոտություններ կատարող ստորաբաժանումները տվյալ ձևը չեն լրացնում
4. Ա-3/հ կամ Ա-3ա/հ ձևերի ընտրությունը որոշում է կատարողը

Կազմակերպության կողմ

Ի 3 ½ 3 Ի » հ ձ ա թ Ա Յ Վ 3 Վ Ի 3 Վ թ Ա----- Բաժնի, բաժանումների,----- լաբորատորիայի-----	2 Ե 3 Կ 3 Ս Կ Կ Ն 3 Բ Ի 3 Ե Ս 3 Վ ÷ 3 Ե Ի 3 Ա թ թ Ա Օ Ի Կ 2 - 3 3 Ա Թ 3 Ե Ի 3 Ի 3 Ի Կ
--	--

ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ՇԱՐԺԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ

Պահել 3 տարի

Սկսված է -----

Մինչև ,-----,,-----

Ավարտված է-----

ձև Ա-3ա/հ

Ամսաթիվ	ԱԿԱ տեսակ	Ախտածին կենսաբանական ազդակ պարունակող օբյեկտների անվանում	Օբյեկտների քանակ					Նշումներ	Պատասխանատու անձի ստորագրություն	
			Օրվա սկզբում	Ստացված է	Ցանված կամ վարակ-ված է	Ոչնչաց-ված է	Հանձնը-ված է			Օրվա վերջում
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

1. Սյունակ 3-ում թվարկվում են ախտածին կենսաբանական ազդակների (այդ թվում լիոֆիլ չորացված), ինչպես նաև վարակված կենդանիներ, մակաբուծներ և այլն պարունակող լաբորատոր ամանեղենի բոլոր տեսակները:
2. 3-4-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հետ ախտորոշիչ հետազոտություններ կատարող ստորաբաժանումները այս ձևը չեն լրացնում
3. Լրացվում է միայն օբյեկտների հետ աշխատանքի օրերին
4. Ա-3/հ կամ Ա-3ա/հ ձևերի ընտրությունը որոշում է կատարողը:

Կազմակերպության կողմից

Ի՞նչպիսիք են ձեռնարկները ՅՆԻՍՏԻԹՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵՍԻ Բաժնի, բաժանմունքի, լաբորատորիայի	Չ՛հարկավորվում է լրացնել Օ՞ր N 2-4/Մ Ծ՞ե՞ր ՅՆԻՍՏԻԹՆԵՐԻ
--	--

ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ (ԿՈԼԵԿՑԻՈՆ) ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱԳՐՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ

Պահել 3 տարի

Սկսված է -----

Մինչև „-----“ „-----“

Ավարտված է-----

ծև N Ա-4/հ

N h/h	Ցեղային (տեսակային) անվանումը լատիներեն տառադար- ձումով	Հատուկ անվանու մ	Շտամի N	Անջատ-ման աղբյուր	Անջատ-ման եղա նակ	Անջատ-ման ամսա թիվ	Անջատ -ման տեղ	Ում կողմից է անջատված (անուն, ազգանուն)	Որտեղից է ստացվել	Ստացմա ն ամսաթի վ	Ախտա ծին կենսա բանա կան ազդակի կարգա վիճակ	Նշո ւմն եր
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

Կազմակերպության կողմ

<p>Ի ՅՍՍՀՄ ՊՆՍՏՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐԱԼ ԿՈԼԵԿՑԻՈՆ</p> <p>ՅՄԻ ՅՄՈՍ-----</p> <p>Բաժնի, բաժանմունքի, -----</p> <p>լաբորատորիայի-----</p>	<p>ՀԵՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱԳՐՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ</p> <p>Օ՝ N 2-5/Ն</p> <p>ԹՅԵՐ ԵՐ ԻՅԻ Ը՝</p>
--	---

ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ԲԱՑԹՈՂՆՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ

ձև N Ա-5/հ

N h/h	Հայտի ստացման ամսաթիվ	Որտեղից է ստացվել հայտը (կազմակերպությունը, թույլ – տվության համար և ամսաթիվ)	Բացթողնված ախտածին կենսաբանական ազդակի անվանում և համար	Բացթողնված ախտածին կենսաբանական ազդակի տարողություն-ների քանակ (նշել տեսակը և փաթեթավորման ձևը)	Բաց թողնման ամսա- թիվ	Ստացողի ԱԱՀ, լիազորագրի N և ամսաթիվ, անձնագրի N, ում կողմից և երբ է տրված	Գրություն ստանալու մասին	Ով է բաց թողել (ԱԱՀ, ստորա - բաժանում, ստորագրու-թյուն)	Նշումներ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Կազմակերպության կողմ

<p>Ի 3 1/2 3 1 » հ 2 4 0 1 0 3 Կ</p> <p>3 Կ 1 3 Կ 4 0 1 -----</p> <p>Բաժնի, բաժանմունքի, -----</p> <p>լաբորատորիայի -----</p>	<p>2 6 3 Կ Կ 3 0 Կ Կ Ն 3 Բ 1 3 6 0 3 Կ ÷ 3 6 1 3 3 4 0 0 1 1</p> <p>0 1 1 N 2-6/Ն</p> <p>Ց 3 6 1 3 Կ 1 3 Կ 1 1</p>
---	--

ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ (ԿՈՆԵԿՏԻՈՆ) ԱԽՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՐՏ N-

1. Հավաքածուի բաժին -----	6. Բոքս -----
2. Շտամի տեսակային անվանում -----	7. Պահարան -----
3. Շտամի N -----	8. Սառնարան -----
4. Շտամի հատուկ անվանում -----	9. Դարակ-----
5. Շտամի գույքային համար -----	10. Արկղ (տուփ) -----

* Չի թույլատրվում օգտագործել ստվարաթղթից պատրաստված տուփեր 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների պահպանման համար

Ամսաթիվ		Կազմակերպության (ստորաբաժանման) անվանում		Ստաց- ված ախտածին կենսաբանական ազդակի տարողությունների քանակ	Հանձնված ախտածին կենսաբանական ազդակի տարողությունների քանակ	Առկա է (մնացորդ)	Պատասխանատու անձի ստորագրու թյուն	Նշումներ
Ստաց-	Բացթողնմա							

ման	ն	Շտամը ստացողի	Շտամը հանձնողի					
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Կազմակերպության կողմից

Ինքնուրույն ձևաթուղթ ՅՄԻ ԿՊՍՆ----- Բաժնի, բաժանմունքի, ----- լաբորատորիայի-----	ՀՀ ԿՊՍՆ ՆԻՅՄԻ ԿՊՍՆ ԿՊՍՆ Օ՝ N 2-7/Ն ԹԵՄԻ ԿԻՄԻԿ
--	---

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒՌԻՄ ԱՌԿԱ ԱՆՏԱԾԻՆ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԻ

ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԱՏՅԱՆ

Պահել 3 տարի

Սկսված է -----

Մինչև ,,-----,,-----

Ավարտված է-----

ձև N Ա-7/հ

Գրանցման համար	Միկրոօրգանիզմի անվանում	Շտամի համար	Օգտագործման նպատակ	Որտեղից է ստացված	Ստացման ամսաթիվ, ամիս, տարի	Նշում ոչնչացման մասին	Ստորագրություն
1	2	3	4	5	6	7	8

Կազմակերպության կողմ

Ինքնուրույն գործարար Գրանցման համար..... Բաժնի, բաժանմունքի, ... լաբորատորիայի.....	ՀՀ Կենտրոնական ընտրական կոմիտեի Օրենքի N 2-Ց/Ն Ծածկի թիվը՝
--	--

Պահել 3 տարի

Սկսված է .....

Մինչև .....

Ավարտված է.....

N Ա-8/հ

ծև

N h/h	Հայտի ստացման ամսաթիվ և ստորա- բաժանման (կազմակերպու- թյան) անվանում	Ուժ կողմից և երբ է թույլա- տրված	Լինֆիլացում							Տրվել է ամպու- լաներ	Տրման ամսա- թիվ	ԱԱՀ և ստորա- գրություն		Նշում ներ
			լինֆի լացման արձա նագրու-թյան N և ամսա թիվ	ագրա- կի ան- վանու մ	ամպուլաների քանակ							13	14	
					լցված է	միաց- ված է	զոդված է	վերց- ված է ստուգ- ման	խոտան -ված է					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Կազմակերպության կողմից

Ինֆիլացում Նախնական օրհանգրվան Բաժնի, բաժանմունքի, լաբորատորիայի	Զեյնեթյան Նարեկ Եսայի Օ՝ N 2.9/Ն Թեյ 31.12.20
---	---

Պահել 3 տարի

Մինչև .....

Սկսված է .....

Ավարտված է .....

ձև N Ա-9/հ

Ամսաթիվ	Լաբորատորիա (ստորաբաժանում)	Նյութի անվանում	Ախտածին և կենսաբանական ազդակի տարողությունների քանակ	Ստորագրություն		Ավտոկլավի N	Մանրէազերծման ռեժիմ				
				նյութը հանձնողի	նյութն ընդունողի		սկիզբ	վերջ	ճնշում (P)	ջերմաստիճան (t)	էքսպոզիցիա (ժամանակ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

ձև N Ա-9/հ (շարունակություն)

Մանրէազերծման ստուգում		Վարակազերծման այլ տեսակներ (նշել ռեժիմը և տևողությունը)	Ստորագրություն	
քիմիական	մանրէաբանական		ավտոկլավն աշխատանքողի	ավտոկլավի ռեժիմի պատասխանատու
13	14	15	16	17

Ելում 8

ՅԶԾ, ձձԾԾԾԾ ԶԷԻ ԶԻ ԱձձԱՍԶՍ 1-2-Ծ, ԷԾ ԿձԷ ՕԷԻ ձձձԾԻԶՍՅՄՍՕԾԷԾԻ ԶԷԾՍ, ձԶԾձՍՍՍ, ԾՍՍՍՍՍՍ օԻ
ԻՕԾձձԷԾՍ ԻԶԻ

ԶճԻ ԶԷՅՆՍՅՄՅՅ »ճԻ ճԻ»ճԿԿ 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակների հաճՅՄՅՅ (÷ ձԷՅՅՍՍՅՅ) ԻՅճ.

Արտասահմանյան երկիր 1-2-րդ խմբերի ախտածին կենսաբանական ազդակներ թույլատրվում է հանձնել (ընդունել) միայն պաշտոնական հարցման և հանձնման (փոխանցման/ընդունման) թույլտվության, ինչպես նաև հանձնող և ընդունող կազմակերպությունների միջև պայմանագրի առկայության դեպքում: Արտասահմանյան երկիր ախտածին կենսաբանական ազդակների հանձնման (փոխանցման/ընդունման) թույլտվությունը տրվում է ՀՀ ԱՆ պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության կողմից: Թույլտվությունը տրվում է համապատասխան ուսումնասիրության արդյունքում: Ուսումնասիրության գործընթացում կարող է ընդգրկվել ԻՀատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման կենտրոն Ի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը: Արտասահմանյան երկրներից ախտածին կենսաբանական ազդակներ ստացած կազմակերպություններն այդ մասին տեղեկացնում են մասնագիտացված հավաքածուներին: Արտասահմանյան գործուղումների ժամանակ ախտածին կենսաբանական ազդակներ ստացած անձինք գրանցում են դրանք իրենց կազմակերպություններում: Նշվածի կատարման պատասխանատվությունը կրում են ախտածին կենսաբանական ազդակներ ստացող և տեղ հասցնող անձինք, ինչպես նաև կազմակերպության ղեկավարը: Մինչև ուղարկման կետը փաթեթավորման, տեղափոխման կանոնների և պահանջների պահպանման պատասխանատվությունը կրում է ուղարկող կազմակերպության ղեկավարը: Կազմակերպությունների ղեկավարները պատասխանատվություն են կրում ախտածին կենսաբանական ազդակների ճիշտ փաթեթավորման և ուղարկման համար՝ գործող միջազգային կոնվենցիաների և կանոնների համապատասխան: Արկղի վրա, որտեղ նշվում է ուղարկող և ստացող կազմակերպությունների հասցեները, ինչպես նաև փակցվում է մանուշակագույն պիտակ հետևյալ նշումներով և տարբերանշաններով (հավելվածներ 5 և 6):

Լ2ում 9

Հավելված 13

ԸՑ 3 ԷձՕՃ3 Զ3 ՆձՁԱՅՄ3 ԿՅՅ Է3 զ3 զձՁԱՅՄ3		ՎՅԻ 3Ի 3Կ Զ3 Էի 3 ԱձՁՕՁ 03 ԵՑ 1
Ի 3 ՄՍՅԻ ձձՁԱՅՄ3 Կ 3 ԿԻ 3 ԿձՁՍ		Ը3 Էի 3Ի Ի 3 Ի 3 չ ԸՑ 2 Ս Տ _____ Ի _____ Ա. Ո _____ Նզ3 Ս3 ԿձԻ

π² ä Ð Ôà ð, à ð

ì ²ð²ÍÆá ÐÆì ²Û, àðÃÛàðÛÛ°ðÆ, Æàð² ´àð´Æ, èÛÛ, ²ÛÆÛ ÆàiÛ²ì àðàiÛ°ðÆ, Ð°ì à²ìì ²èì àìÛ²ÛÆÛ ²Û ´²ð°Ð²æàÏ °ì
Ø²Ðì ²Û, °àð°ðÆ Ø²èÆÛ

13. Հիվանդությունը հայտնաբերվել է. բուժօգնության դիմելու ընթացքում, այդ թվում՝ ստացիոնարում հետազոտվելիս, կանխարգելիչ բժշկական գնումությունների, բակային համայնքի ժամանակ և այլն (ընդգծել և լրացնել)

---

14. Եթե ձեր «Երկրի մասին» և «Երկրի մասին» գրքերից ընտրեք մեկը՝

ա) «Երկրի մասին» գրքի 1-ին հատվածը _____

բ) ամսաթիվ և ժամ _____ հեռախոս և այլն _____

գ) «Երկրի մասին» գրքի 2-րդ հատվածը _____

15. Եթե «Երկրի մասին» գրքի 1-ին հատվածից ընտրեք մեկը՝ _____

«Երկրի մասին» գրքի 1-ին հատվածից ընտրեք մեկը _____

Եթե ձեր «Երկրի մասին» և «Երկրի մասին» գրքերից ընտրեք մեկը՝ _____

«Երկրի մասին» գրքի 1-ին հատվածից ընտրեք մեկը _____

N	Քննարկման նպատակը (ԱԿՏ, ՎՃԱՐԱԿ, ԱՎՅԱՆՈՒՄ և այլն):	Տարածված աղբյուրների և տեղեկությունների մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:
1	Քննարկման նպատակը (ԱԿՏ, ՎՃԱՐԱԿ, ԱՎՅԱՆՈՒՄ և այլն):														
2	Քննարկման նպատակը (ԱԿՏ, ՎՃԱՐԱԿ, ԱՎՅԱՆՈՒՄ և այլն):														
3	Տարածված աղբյուրների և տեղեկությունների մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
4	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
5	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
6	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
7	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
8	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
9	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
10	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
11	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
12	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
13	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
14	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
15	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														
16	Տեղեկատվության մատչելիությունն ապահովելու նպատակով:														

Լույս 11

ԱՐՅՈՒՍԱԿ 1

ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ԿԻՃԱԿԻ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ, ԵՎ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԶՆՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՎԱԼԻ ՈՒ ՀԱՃԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

1/4	Կազմակերպությունները և մասնագիտությունները	Թերապևտի (ընտանեկան բժշկի) կողմից գնում	Մաշկապեներաբանի կողմից գնում	Հետազոտություններ՝ պալարախտի հայտնաբերման համար	Արյան հետազոտություն՝ սիֆիլիսի, սուսանակի, տրիխոմոնոզի, քլամիդիոզի, ուրեոպլազմոզի (քսուբ, քերուկ), հայտնաբերման համար	Հետազոտություններ՝ աղիքային վարակիչ հիվանդությունների (մանրէակրություն) հայտնաբերման համար	Հետազոտություններ՝ որդակրության հայտնաբերման համար	Հետազոտություն՝ ավստրալիական հակաճնի հայտնաբերման համար	Հետազոտություն՝ մանրէաբանական մեթոդով	Ատամնաբույժի, քիթ-կոկորդականցի մասնագետի կողմից գնում	Հետազոտություններ՝ ստաֆիլոկոկոկոզի հայտնաբերման համար
-----	--	---	------------------------------	---	---	--	--	---	---------------------------------------	---	---

	2	3	4	5	համար	7	8	9	10	11
	ատամնաբուժական, բաժանմունքների, վիրաբուժական պրոֆիլի բուժկանխարգելիչ կազմակերպությունների և պոլիկլինիկայի ատամնաբուժական կաբինետների, կենտրոնական մանրէազերծման բաժանմունքների, միջամտությունների կաբինետների բուժաշխատողներ	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ յուրաքանչյուր կիսամյակը մեկ անգամ	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ տարեկան մեկ անգամ	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ տարեկան մեկ անգամ և համաճարակաբանական ցուցումով	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ սիֆիլիսի (տարեկան մեկ անգամ), սուսանակի (քսուք՝ յուրաքանչյուր կիսամյակը մեկ անգամ)՝ հայտնաբերման համար	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ յուրաքանչյուր կիսամյակը մեկ անգամ	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ յուրաքանչյուր կիսամյակը մեկ անգամ	արյան ծառայության կազմակերպությունների անձնակազմը, բուժկանխարգելիչ կազմակերպությունների այն բուժաշխատողները, ովքեր, մասնագիտական գործունեության հետ կապված, շփվում են արյան և դրա բաղադրամասերի հետ՝ արյան շճաբանական մեթոդով, աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ տարեկան մեկ անգամ	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ յուրաքանչյուր կիսամյակը մեկ անգամ	աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ յուրաքանչյուր կիսամյակը մեկ անգամ